

SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİNİN KENT YÖNETİMİNE KATILIM HAKKI İZLEME RAPORU

Editör: Nurettin Aldemir

Proje Uzmanları: Büşra Taşkiran / Hasan Çayır

ISBN: 978-605-74472-2-7
Sertifika No: 50896

2023

YAŞAM BELLEK ÖZGÜRLÜK DERNEĞİ
Alanönü Mahallesi Bekir Çavuşlar Sokağı 16/1
Odunpazarı / Eskişehir

Bu rapor Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Yaşam Bellek Özgürlük Derneğinin sorumluluğu altındadır. Avrupa Birliği'nin ve Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

TEŐEKKÜR

Yaşam Bellek Özgürlük Derneği adına “Sivil Toplum Örgütlerinin Kent Yönetimine Katılım Hakkı İzleme Projesini” hazırlayan; projeyi yürüten ve raporlayan uzmanlar Büşra Taşkırın ve Hasan Çayır’a; makalesiyle destek sunan Prof. Dr. Nadir Suğur’a; proje kapsamında finansal destekleri nedeniyle Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM) yetkililerine teőekkür ederiz.

**YAŞAM BELLEK ÖZGÜRLÜK DERNEğİ
YÖNETİM KURULU**

YAŞAM BELLEK ÖZGÜRLÜK DERNEĞİ

Eskişehir’de 24 Temmuz 2008 tarihinde kurulmuştur. Derneğin Amacı “İnsan, çevre, doğa ve canlı türlerinin özgürlükleri alanında bilinç oluşturmak; hak ve özgürlüklerin kullanımındaki engellerin kaldırılması; geliştirilmesi için mücadele etmektir.”

İzleme, raporlama, savunuculuk, toplumsal bilinç oluşturma, hukuki destek sağlama, kamuoyu yaratma, toplumsal baskı oluşturma çalışmaları yapmaktadır. Tüzüğünde yer alan bazı ilkeleri şöyledir:

- Hakların ve özgürlüklerin evrenselliğini ve bütünlüğünü savunur; hak ve özgürlükler bağlamında toplumsal belleğin canlı tutulması için çalışır.
- İrk, etnik köken, dil, din, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, renk, cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, engellilik vb. nedenlerle yapılan her türlü ayrımcılıkla, bu kişi ve grupların direnme hakkını savunarak nefret söylemi ve nefret suçları ile mücadele eder.
- Her yerde, her koşulda, herkes için adil yargılanma ve savunma hakkını savunur.
- Savaşa ve militarizme karşı barışı savunur.
- Düşünce, ifade ve inanç özgürlüğünü dokunulmaz bir hak olarak görür ve savunur.
- Vicdani ret hakkını temel bir insan hakkı olarak kabul eder ve savunur.
- Parasız ve anadilinde eğitimin her yaş ve düzeyde temel bir insan hakkı olduğunu savunur.
- Doğal ve kültürel çevrenin korunması için mücadele eder.
- Çocukların her türden istismara, şiddete, sömürüye karşı korunması için mücadele eder.
- Hayvanların doğal çevrelerinde yaşamalarını; yaşam haklarının korunmasını savunur.
- Tüm bireylerin, örgütlü kesimlerin kent yönetimine katılımlarını demokratik bir hak olarak görür ve bunun için mücadele eder.

ÖZET

GİRİŞ

YÖNTEM

İZLEME BULGULARI

**HUKUKSAL ÇERÇEVEDEN ELDE EDİLEN BULGULAR
BELEDİYE YETKİLİLERDEN ELDE EDİLEN BULGULAR
KENT KONSEYİ BAŞKANLARINDAN ELDE EDİLEN BULGULAR
STK TEMSİLCİLERİNDEN ELDE EDİLEN BULGULAR**

ÖNERİLER

**HUKUKSAL ÇERÇEVE BAKIMINDAN
BELEDİYE YETKİLİLERİ BAKIMINDAN
KENT KONSEYİ BAŞKANLARI BAKIMINDAN
STK TEMSİLCİLERİ BAKIMINDAN**

SONUÇ

EK: KATILIM HAKKI BAŞARI ÖYKÜSÜ

ÖZET

Bu proje ile Eskişehir'de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının (STK) Eskişehir Kent Konseyi, Odunpazarı Kent Konseyi ve Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi bünyesinde, kent yönetimine katılımının ve yerel demokrasiye katkılarının izlenmesi hedeflenmiştir.

Yapılan izleme sonuçlarına göre belediye yetkililerinin, kent konseyi başkanlarının, STK temsilcilerinin kent konseyleri deneyimlerinden yola çıkarak yaptıkları değerlendirmelere göre katılım hakkının işlevsel şekilde kullanılması konusunda değişik düzeylerde sorunlar olduğu anlaşılmaktadır.

Sorunların temelinde Belediye Kanunu (Kent Konseyi Madde 76), Kent Konseyi Yönetmeliği ve bunlara bağlı olarak yapılan yorumlar ve yaklaşımlar yer almaktadır. İlgili mevzuatın analizinde katılımı zorlaştırıcı / engelleyici çok fazla hükmün bulunduğu görülmüştür.

Kent konseyi başkanlarının genel kurul tarafından yürütme kurulu dışında ayrıca seçilmesi; genel sekreterin belediye tarafından atanması; kent konseylerinin ayrıca tanımlanmış bir bütçelerinin olmaması ve bu bağlamda belediyelere bağımlı olması kent konseylerinin bağımsızlığını derinden yaralamakta; belediye yetkililerinin haksız denetimine ve baskısına açık hale getirmektedir.

Kent konseyi başkanları ve genel sekreterleri mevzuatın sınırlayıcı, bağımsız davranmayı engelleyici hükümleri ve belediye yetkililerinin anlayışları / pratikleri nedeniyle belediye ile ilişkilerde kendilerini rahat hissetmemektedirler.

STK temsilcileri genel kurullarda kendilerini ifade etmekte zorlanmakta; yürütme kurullarına adil olmayan seçim yöntemleri nedeniyle aday olmamayı tercih etmektedirler. Genel olarak genel kurullarda seçimlerin çoğulcu olmadığı, çoğunlukçu ve siyasi yakınlıklara göre şekillendiği ifade edilmektedir.

Hak temelli STK'ların yürütme kurullarında, çalışma gruplarında ve meclislerde temsililerinin sembolik düzeyde olduğu görülmektedir. Kent konseyi deneyimleri nedeniyle istekli olmadıkları; kent konseyi yürütmelerinin de kapsayıcılık konusunda özel bir çalışma yapmadıkları anlaşılmaktadır.

Tüm olumsuzluklara rağmen STK'ların kent konseylerinin etkinliklerine genellikle katıldığı; bu yaklaşımın mevcut katılım sorunlarının giderilmesinde bir çıkış noktası olabileceği değerlendirilmektedir.

Raporun son bölümünde katılımı engelleyici hükümler barındıran mevzuata, anlayışlara ve uygulamalara yönelik öneriler yer almaktadır. Ayrıca "ek" bölümünde sivil toplumun tüm engellere, yok saymalara rağmen merkezi hükümetin kararını ve uygulamasını değişikliğe uğrattığı bir başarı hikâyesine yer verilmiştir.

SUMMARY

This project aims to monitor the participation of civil society organizations (CSOs) operating in Eskişehir in urban governance and their contribution to local democracy within the Eskişehir City Council, Odunpazarı City Council and Tepebaşı Healthy City Council.

According to the monitoring results, the evaluations made by municipal officials, city council presidents and CSO representatives, based on their experiences with city councils, showed that there are problems at different levels in the functional use of the right to participation.

The problems are based on the Municipal Law (Article 76 on City Councils), the Directive on City Councils as well as the interpretations and approaches based on them. The analysis of the relevant legislation reveals that there are many provisions that make participation difficult/obstructive.

The fact that city council presidents are elected separately from the executive board by the general assembly; the general secretary is appointed by the municipality; city councils do not have a separately defined budget and are dependent on municipalities in this context deeply undermines the independence of city councils and makes them vulnerable to unfair control and pressure from municipal authorities.

City council presidents and general secretaries do not feel comfortable in their relations with the municipality due to the restrictive provisions of the legislation that prevent them from acting independently and due to the understanding/practices of municipal officials.

CSO representatives find it difficult to express themselves in general assemblies and prefer not to run as candidates for executive boards due to unfair election methods. In general, it is stated that elections in general assemblies are not pluralistic, but majoritarian and shaped according to political affinities.

It is observed that the representation of rights-based CSOs in executive boards, working groups and assemblies is at a symbolic level. It is understood that they are not enthusiastic due to their earlier experiences in city councils, and that the city council executives do not carry out any special work on inclusiveness.

Despite all the negativities, CSOs generally participate in the activities of city councils, and this approach could be a starting point in overcoming the existing participation problems.

The final section of the report includes recommendations on legislation, understandings and practices that contain provisions that hinder participation. Furthermore, the "appendix" section includes a success story where civil society was able to change the central government's decision and practice despite all obstacles and ignorance.

GİRİŞ

“Kentler insanlığın en büyük icadıdır”

Aristoteles

Kentlerde demokratik katılım ve sivil toplum üzerine (*)

18. yy sanayi devriminden günümüze artan insan hareketliliği ve kırdan kente göç ile birlikte modern toplum demografik ve sosyolojik açıdan kent toplumu haline gelmiştir. Artık günümüzde modern kentler çok farklı toplumsal grupların bir araya geldiği, etkileşim içerisine girdiği, sosyalleştiği, ortak kamusal alanları paylaştığı, zaman zaman çatıştığı ve/veya uzlaştığı mekânlar haline dönüşmüştür.

Farklılıkların yönetilmesi, hak temelli olarak farklı toplumsal grupların adaletli ve hakkaniyetli bir zeminde bir araya gelmesi, müzakere etmesi ve buradan yola çıkarak demokratik bir iradeyi ortaya koyabilmesiyle mümkündür. Kent toplumunun sağlıklı işleyebilmesi için tüm farklı toplumsal grupların demokratik olarak kentin yönetimi ile ilgili karar alma süreçlerine dâhil olması gerekmektedir. Bunun için farklı toplumsal grupların örgütlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu örgütlülük hem belli bir ortak payda üzerinden yürütülmeli hem de topluluk içerisinde bireyin özgürlük alanını ihlal etmemelidir.

Örgütlenmiş gruplar arasındaki demokratik etkileşim, müzakere ve rekabet mümkün olduğunca yatay bir zeminde olmalıdır. Ünlü Alman Sosyolog Jurgen Habermas'ın ifade ettiği gibi bu zemin demokratik etkileşim sürecinin tahakküm edici siyasal ve ekonomik güç unsurlarından ve odaklarından arınmış olması gerekir. Modern kent toplumunda çoğulculuk, sivil toplum ve demokrasi ancak bu şekilde işlerlik kazanabilecektir.

Kentler, bireylerin kamusal alanlarda buluşup fikir alışverişinde bulunabildiği, sosyal, kültürel ve ekonomik yönden etkileşim içerisine girdikleri, kendilerini etkileyen sorunları tartışabildiği ve politika oluşturma süreçlerine katılabildiği ortamlardır. Kentleşme, demokratik katılımın artmasını hem gerekli kılar hem de teşvik eder. Bu sayede toplumun çeşitli kesimlerinin gereksinimlerinin karşılanabilmesi, her farklı toplumsal grubun kendi farklılıklarına göre kendilerini gerçekleştirebilmeleri ve kendilerini etkileyen kararlara katılabilmeleri mümkün hale gelmiş olur.

Ünlü kent bilimci David Harvey kentlerde demokrasinin olmazsa olmaz şartlarında birinin kent hakkı olduğunu öne sürmektedir. Kent hakkı, özü itibarıyla kentlerde yaşayan bireylerin yaşadıkları yerde insanca bir yaşam sürdürebilmeleri için gereken olanaklara erişme hakkını ifade eder. Bu hak, temel bir insan hakkı olarak, insanların temel ihtiyaçlarını karşılamalarını, beslenme, barınma, temiz su, eğitim, sağlık gibi hizmetlere ulaşabilmelerini ve çevrelerinde sürdürülebilir bir yaşam sürmelerini mümkün kılar.

Kent hakkı kentlerde yaşayan bireylerin sosyal, kültürel ve sanatsal imkânlarla erişimini ve bu alanlardaki ihtiyaçlarının karşılanmasını da içeren bir kavramdır.

Daha adil ve yaşanabilir bir kent için insanların şehirlerde eşit fırsatlara sahip olmaları ve sosyal adaletin sağlanması esastır. Bunun için kentlerde yaşayanlar gerek bireysel olarak gerekse de sivil toplum aracılığıyla yerel yönetimlerle etkileşime geçebilmeli, karar alma süreçlerine katılabilmeli ve toplumsal sorunlara çözüm arayışında aktif rol alabilmelidirler. Bu şekilde, kentler demokrasinin gerçekleştirildiği bir alan haline gelebilir.

Demokrasi, kent hakkının güvence altına alınması için önemli bir mekanizma sağlar. Demokratik sistemler, toplumun çeşitli kesimlerini temsil eden yerel yönetimleri ve sivil toplum kuruluşlarını içerir. Bu kurumlar, kent hakkının korunması ve geliştirilmesi için önemli bir rol oynarlar. Vatandaşların demokratik katılımı, kent hakkının etkili bir şekilde kullanılmasını sağlar.

Kentsel demokrasi, toplumun karar alma süreçlerine etkin bir şekilde katılmasını ve yönetim süreçlerinin şeffaf, hesap verebilir ve katılımcı olmasını hedefler. Demokratik katılıma dayalı bir kent yönetim anlayışı merkezi ve yerel kurumsal aktörlerin ve sivil toplumun işbirliği içinde çalıştığı bir modeli temsil eder. Demokratik katılım mekanizmalarının kurumsallaşması ve süreklilik kazanması merkeziyetçi ve otokratik yönetim anlayışının karşısında, çoğulcu, katılımcı, müzakereci ve demokratik bir yönetim anlayışının benimsenmesi ilkesine dayalıdır. İşte bu nedenle güçlü bir sivil toplum demokratikleşmenin olmazsa olmaz unsurlarından biridir.

Güçlü bir sivil toplum yerel yönetimlerin insanların ihtiyaçlarına en doğru ve en sağlıklı şekilde cevap vermede etkili olan demokratik yapılardır. Dolayısıyla sivil toplum hak temelli olarak insanların kendilerini etkileyen kararlara aktif olarak katılabilmelerini sağlayan aktörler olarak demokrasinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Diğer taraftan sivil toplum kuruluşları, kentlerde yaşayan bireylerin ve farklı toplumsal grupların seslerini duyurmalarını sağlar; toplumsal değişimi etkiler ve demokrasinin güçlenmesine katkıda bulunur. Yine aynı şekilde, sivil toplum tüm farklı toplumsal kesimlerin etkin bir şekilde faaliyet gösterebileceği ve görüşlerini ifade edebileceği bir platform sağladığı gibi kamusal tartışmalarda, farklı düşüncelerin özgür bir şekilde ifade edilmesini ve toplumun katılımını teşvik eder. Sivil toplum, kamusal alanın çeşitliliğini ve demokratik katılımı artırarak, demokratik değerlerin güçlenmesine ve politika yapım süreçlerinin daha kapsayıcı ve hesap verebilir olmasına katkıda bulunur.

Demokratik katılım, yönetim ve sivil toplum daha adil ve daha hak temelli bir kent yaşamı için gereklidir. Zira kentlerde dinsel, mezhepsel, etnik, cinsel yönelim ve mülteci-sığınmacı konumda bulunan birçok dışlanmış, ötekileştirilmiş, gettolaştırılmış ve derin yoksullukla baş başa bırakılmış toplumsal kesimler vardır. Tüm bu toplumsal kesimlerin her biri eşit derecede örgütlenmiş değillerdir. Mülteci ve sığınmacılar gibi kentin kamusal alanlarında ve sivil toplum alanında kendilerini yeterince temsil edebilme imkânından mahrum kalmış olan bu toplumsal grupların da demokratik katılım sürecinin bir parçası olmasında sivil topluma çok büyük

görevler düşmektedir. Zira sivil toplumun var oluş sebebi olan hak temelli olma ilkesi sadece o grubun hak ve özgürlük talepleriyle sınırlı değildir.

Örneğin bir kentte veya bir bölgede faaliyette bulunan bir kadın derneğinin hak arayışları sadece bulunduğu bölge ile sınırlı kalmayıp diğer bölgelerdeki kadın sorunlarına ve hak ihlallerine karşı da benzer bir duyarlılığı göstermelidir. İşte bu nedenle, kentsel demokrasinin gerçekleşebilmesi farklı sivil toplum örgütlerinin zaman zaman kolektif hareket edebilmesiyle de yakından ilişkilidir.

Daha örgütlü ve güçlü bir sivil toplum demokrasinin güçlenmesini ve toplumun ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verilmesini sağlamanın yanı sıra daha adil bir toplumun oluşmasına da katkıda bulunur. Sivil toplum alanının geniş tutulması ve kent ile ilgili önemli kararların alınmasında sivil toplumun teşvik edilmesi, demokrasinin sürdürülebilirliği için son derece önemli ve gereklidir.

(*) Anadolu Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nadir Suğur'un bu izleme projesi için kaleme aldığı metindir.

YÖNTEM

Kent konseyleri, yerel politika üretilmesine katkı sunabilecek; yerel politikayı ve uygulamaları etkileyebilecek; demokratik katılımın sınırlarını genişletebilecek araçlarından birisidir.

Bu projede Eskişehir'de faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının "Eskişehir Kent Konseyi, Odunpazarı Kent Konseyi ve Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi" bünyesinde; kent yönetimine katılımı zorlaştıran / engelleyen nedenlerin değişik boyutları ile görünür kılınması hedeflenmiştir.

Kent Konseyleri üzerine şimdiye kadar yapılmış çok sayıda araştırma, izleme olmakla birlikte bu izlemede farklı olarak doğrudan katılım sorunlarına ve çözüme katkı sunabilecek önerilerin geliştirilmesine odaklanılmıştır.

Hedefe uygun olarak; Eskişehir'de faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerinin kent konseyi genel kuruluna katılımları yönünde yapılan uygulamaların eşitlik ve ayrımcılık yasağı ilkesine uygunluk gösterip göstermediği;

Sivil toplum örgütlerinin faaliyet gösterdikleri konular nedeniyle kent konseylerine katılım yönünde bir ayrımcılığa maruz kalıp kalmadığı;

Kent konseyi genel kurulunda yer alan sivil toplum örgütlerinin katılım haklarını kullanırken eşitlik ve ayrımcılık yasağı ilkesine uygun olarak kent konseyi organlarında temsilinin sağlanıp sağlanmadığı;

Kent konseyi genel kurulu, yürütme kurulu, meclisler ve çalışma grupları gibi önemli organların oluşmasında ve seçiminde hak odaklı sivil toplum örgütlerinin varlık gösterip göstermediği;

Kent konseyinde alınan kararların yerel politikaları etkileme durumu, yetkili organlarında yer alan sivil toplum örgütlerinin politika üretebilme kapasitesi;

Sivil toplumun ilgili belediye meclisinin gündemini etkileme düzeyi;

Kent konseyi kararlarının belediye meclisinde gündeme alınıp alınmadığı; gündeme alındıysa sonuçlarının ne olduğu; izlenmiştir.

İzleme faaliyetinin gereği olarak Eskişehir il merkezindeki Odunpazarı Belediyesi, Tepebaşı Belediyesi başkanlarıyla veya kent konseyi ile ilgili olan temsilcileri ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sırasında önceden hazırlanan sorular yöneltilmiş; izinleri alınarak görüşmelerde ses kaydı alınmıştır. Ses kaydı istemeyen bir belediye yetkilisi görüşmede soruları yanıtladıktan sonra aynı sorulara yazılı yanıt vermiştir.

Üç kent konseyi başkanı ile de görüşmeler yapılmış; görüşmelerde önceden hazırlanmış sorular kendilerine yöneltilmiştir. Üç kent konseyi başkanı da sesli kayıt alınmasına izin vermiştir.

Kentte faaliyet gösteren; kent konseyi genel kuruluna davet alan / almayan; kent konseyi yürütmesinde, çalışma gruplarında, meclislerde görev alan / almayan on sivil toplum örgütü temsilcisi ile ön görüşmeler yapılmış; genel istek üzerine önceden hazırlanan sorulara yazılı yanıtlar vermeleri sağlanmıştır.

Belediye yetkililerinden, kent konseyi başkanlarından, sivil toplum örgütü başkanlarından elde edilen bulgular analiz edilerek; katılımı olumsuz yönde etkileyen anlayış ve pratiklere ilişkin öneriler geliştirilmiştir.

Belediye Kanunu, Kent Konseyi Yönetmeliği ve bir kent konseyi yönergesi incelenerek katılımı engelleyici / zorlaştırıcı içerikler tespit edilmiş; katılımı artırıcı, motive edici içerik önerileri geliştirilmiştir.

Tüm görüşmelerin güvenli ortamlarda gerçekleşmesine; kişisel bilgilerin izinsiz kullanılmamasına; kullanılan dilde, yaklaşımda herhangi bir hak ihlaline fırsat verilmemesine; belediye, kent konseyi, sivil toplum örgütü temsilcilerinin ifadeleri nedeniyle "kurumların ve kişilerin" karşı karşıya getirilmemesine özen gösterilmiştir.

İZLEME BULGULARI

Hukuksal Çerçevden Elde edilen Bulgular

BELEDİYE KANUNU:

Kent Konseyi Madde 76- Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır. Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar. Kent

konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. Kent konseyinin çalışma usul ve esasları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Kanun Numarası Kabul Tarihi: 5393: 3/7/2005 Yayınlandığı Resmî Gazete: Tarih: 13/7/2005 Yayınlandığı Düstur: Tertip: 5

KENT KONSEYİ YÖNETMELİĞİ:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç:

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan kent konseylerinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; kent konseylerinin oluşumunu, yönetim ilkelerini, organlarını, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 76'ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Belediye: Kent konseyi oluşumuna yardım ve destek sağlayan belediyeyi,
b) Kent konseyi: Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşerilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmalarını,

c) Meclisler ve çalışma gurupları: Kadın ve gençlik meclisleri başta olmak üzere kent konseyinin görev alanlarında, yönetim anlayışına dayalı ve sürdürülebilir kalkınma içinde çeşitli toplum kesimlerinin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllülük esasında oluşmuş ortak yapıları,

ç) Yerel gündem 21 programı: Birleşmiş Milletler Rio Yeryüzü Zirvesinde 1992 yılında kabul edilen ve 21 inci yüzyılın gündemini belirleyen Gündem 21 başlıklı Eylem Planınının 28 inci bölümü uyarınca, yerel yönetimlerin öncülüğünde, sivil toplumun ve diğer ortakların, birlikte kendi sorunlarını ve önceliklerini belirleyerek, kentleri için Yerel Gündem 21 olarak adlandırılan 1997 yılından itibaren uygulanan Türkiye Yerel Gündem 21 Programını,

d) Yönetişim: Saydamlık, hesap verebilirlik, katılım, çalışma uyumu, yerindelik ve etkinlik gibi kriterlere dayanan, çok aktörlü ve toplumsal ortaklıklara dayalı yönetim anlayışını,

e) YG21: Yerel Gündem 21'i ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kent Konseyinin Kuruluşu, Görevleri ve Çalışma İlkeleri

Kent Konseyinin Oluşumu, Görevleri ve Çalışma İlkeleri

MADDE 5 – (Başlığı ile değişik: RG-6/6/2009-27250)

(1) Kent Konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını izleyen 3 ay içinde, 8 inci maddede belirtilen üyelere oluşur.

(2) Kent konseyi genel kurulu ilk toplantısını yapmak üzere belediye başkanının çağrısı ile toplanır. Belediye başkanının başkanlığında toplanan genel kurul, toplantıyı idare etmek üzere üyeleri arasından en az üç kişiden oluşan divan kurulunu seçer.

(3) Divan kurulunun oluşturulmasından sonra, kent konseyi yürütme kurulu ve kent konseyi başkanı seçilir.

Kent konseyinin görevleri

MADDE 6 – (1) Kent konseyinin görevleri;

a) Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşerilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,

b) (Değişik: RG-6/6/2009-27250) Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak,

c) Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturmasına katkıda bulunmak,

ç) Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,

d) Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,

e) Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak,

f) Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek,

g) Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,

ğ) Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak,

h) Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak,

ı) Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır.

Çalışma ilkeleri

MADDE 7 – (1) Kent konseyi, aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını sürdürür.

a) YG21 süreci kapsamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentlerin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak,

b) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslararası sözleşmelerde kent ve kent yaşamına yönelik temel ilkeleri hayata geçirmek,

c) Kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutmak,

ç) Kent konseyi, uluslararası gelişmeleri ve ülke koşullarını gözeterek, tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak,

d) Katılımcılığı ve ortak akla dayanan uzlaşmayı esas almak,

e) Değişimi ve yenilikleri önceden fark ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü benimsemektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kent Konseyi Üyeliği ve Organları (Değişik Başlık: RG-6/6/2009-27250)

Kent konseyi üyeliği

MADDE 8 – (Başlığı ile değişik: RG-6/6/2009-27250)

(1) Kent konseyi; merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur:

a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,

b) Belediye başkanı veya temsilcisi,

c) Sayısı 10'u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,

ç) Mahalle sayısı yirmiye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30'unu geçmemek ve 20'den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri,

d) Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,

e) Üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci,

f) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,

g) Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi.

Organları

MADDE 9 – (1) Kent konseyi aşağıdaki organlardan oluşur:

a) Genel Kurul

b) Yürütme Kurulu

c) Meclisler ve çalışma grupları

ç) (Ek: RG-6/6/2009-27250) Kent konseyi başkanı

Genel kurul

MADDE 10 – (Değişik: RG-6/6/2009-27250)

(1) Genel kurul, kent konseyinin en yetkili organı olup 8 inci maddede sayılan üyelerden oluşur. Genel kurul, her yıl ocak ve eylül aylarında yapacağı iki toplantıdan az olmamak üzere, üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır.

(2) Genel kurula kent konseyi başkanı başkanlık eder. Başkanın bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi toplantıya başkanlık eder.

(3) Genel kurul; yürütme kurulunun, meclislerin ve çalışma gruplarının seçim ve çalışma esaslarını, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla, çalışma yönergesi ile belirler.

Yürütme kurulu

MADDE 11 – (1) (Değişik: RG-6/6/2009-27250) Yürütme kurulu, genel kurul tarafından birinci dönem için iki, ikinci dönem için üç yıl görev yapmak üzere seçilen, kadın ve gençlik meclis başkanlarının da yer aldığı en az yedi kişiden oluşur. Yürütme kuruluna kent konseyi başkanı, bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi başkanlık eder.

(2) Yürütme Kurulu, genel kurulun gündemini tespit eder ve genel kurul tarafından oluşturulan görüşleri ilgili belediyeye sunar ve uygulamayı izler.

Kent konseyi başkanı

MADDE 11/A – (Ek: RG-6/6/2009-27250)

(1) Kent konseyi başkanı genel kurul tarafından seçilir. Kent konseyi başkanının görev süresi, yürütme kurulunun görev süresiyle paralel olmak üzere ilk dönem için iki yıl, ikinci dönem için üç yıldır.

(2) Kent konseyi başkanının seçimi için ilk oylamada üye tamsayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü tur oylama yapılır. Üçüncü oylamada en fazla oyu alan aday, başkan seçilmiş olur.

(3) Kent konseyi başkanının seçimi, kent konseyinin ilk toplantısının birinci birleşimde tamamlanır.

(4) Kent konseyi başkanının izin, hastalık veya başka bir sebeple görevi başında bulunmadığı hallerde, bu süre içinde kendisine yürütme kurulunun en yaşlı üyesi vekâlet eder.

Meclisler ve çalışma grupları

MADDE 12 – (1) Kent konseyleri, görev alanına giren konularda meclis ve çalışma gurupları oluşturabilir.

(2) Meclislerin ve çalışma gruplarının çalışma usul ve esasları genel kurulca belirlenir.

(3) Meclislerde ve çalışma guruplarında oluşturulan görüşler, kent konseyi genel kurulunda görüşülerek kabul edildikten sonra değerlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Toplantı ve görüşme usulü

MADDE 13 – (1) Kent konseyi organları, çalışma yönergelerinde belirlenen yer ve zamanlarda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile olağan olarak toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamada eşitlik çıkması halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

(2) Genel kurul, yürütme kurulu başkanı tarafından doğrudan veya 8 inci maddede öngörülen katılımcı sayısının üçte birinin teklifi üzerine olağan üstü toplantıya çağırılabilir.

Görüşlerin ilanı

MADDE 14 – (1) Kent konseyi genel kurulunca oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirildikten sonra belediye tarafından kent konseyine bildirilir ve uygun araçlarla kamuoyuna duyurulur.

Genel sekreterlik

MADDE 14/A – (Ek: RG-6/6/2009-27250)

(1) Kent konseyi genel sekreteri, belediye başkanı tarafından önerilen üç aday arasından yürütme kurulu tarafından seçilir.

(2) Kent konseyi genel sekreteri, 6'ncı maddede belirtilen görevlerin yerine getirilmesini koordine eder. Meclisler, çalışma grupları ve benzeri yapılar arasındaki çalışma uyumunu ve koordinasyonu sağlar.

(3) Genel sekreter, kent konseyi başkanına ve yürütme kuruluna karşı sorumludur

Sekretarya hizmetleri

MADDE 15 – (1) Kent konseyinin sekretarya hizmetleri, ilgili belediye tarafından önerilecek ve yürütme kurulu tarafından kabul edilecek görevliler tarafından yerine getirilir.

(2) (**Değişik: RG-6/6/2009-27250**) Sekretarya hizmetlerini yürüten personel, bu çalışmalarında genel sekretere karşı sorumludur.

Yönerge çıkarma

MADDE 16 – (1) Kent konseyi genel kurulu bu yönetmeliğe aykırı olmamak kaydıyla uygulama yönergeleri çıkarabilir.

Kent konseyinin mali yapısı

MADDE 16/A – (Ek: RG-6/6/2009-27250)

(1) Belediyeler kent konseylerine, bütçelerinde ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yapar ve destek sağlar.

GEÇİCİ MADDE – (1) YG21 Programının uygulandığı yerlerde, kent konseyi veya benzeri adlarla oluşturulmuş yapılanmalar bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir. Kent konseyi bulunmayan belediyelerde ilk toplantı, belediye başkanının çağırısı ile yapılır.

(2) Kent konseyi ve benzeri adlarla oluşturulmuş mevcut yapılanmalara ve ilk toplantıya ilişkin işlemler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içerisinde tamamlanır.

(3) Kent konseyi ilk toplantısını, belediye başkanının çağrı yazısında bildirilen gündemle, ilan edilen yer ve tarihte yapar. Bu toplantıda yürütme kurulu oluşturulur.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini (Değişik ibare: RG-23/5/2019-30782) Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	8/10/2006	26313
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Mevzuatın Yayınlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	6/6/2009	27250
2.	23/5/2019	30782

Belediye Yetkililerden Elde Edilen Bulgular

Eskişehir il merkezinde ve merkez ilçelerinde “Eskişehir Kent Konseyi, Odunpazarı Kent Konseyi, Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi” olmak üzere üç kent konseyi bulunmaktadır. Belediye tüzel kişiliklerinin kent konseylerine bakışını ortaya çıkarmak için belediye başkanları veya konuyla ilgili başkan yardımcıları veya tayin ettikleri bir yetkili ile görüşmeler yapılması hedeflenmiş ve iki merkez ilçe belediye başkanı veya başkan yardımcısı ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde iki belediye temsilcisine de yöneltilen sorulara verilen yanıtlar sıralanırken temsilci ismi ve temsil ettiği belediyenin tüzel kişiliği karşılaştırma dilinden uzaklaşmak için belirtilmemiştir. Ayrıca belediye yetkililerinin konuşmanın akışı içerisinde başka kurum ve kişilerle ilgili beyanları dikkate alınmamıştır.

“Kent Konseyi ile belediyeniz arasında sistematik bir iletişim / ilişki var mı?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Seçildikten sonra ilk yaptığımız iş kent konseyini usulü çerçevesinde kurmak oldu. İlişkilerimiz oldukça iyi, samimi ve yapıcı.”

“Kent Konseyi, belediyemizle yakın diyalog içinde olup kentin sorunlarının konuşulmasına, tartışılmasına ve ortak çözümlerin bulunmasına katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda Kent Konseyinin gerçekleştirdiği çalışmaları koordine etmektedir.”

“Kent Konseyi çalışmalarına katkınız / etkiniz nedir?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Ben mantık olarak bu işin katılımcı tarafını öne çıkarmaya çalışıyorum. O nedenle de kent konseyini oldukça özgür bırakıyorum. Hiçbir işine karışmam. Onlar istedikleri kararları alırlar. Belediye Meclisi salonumuzda kent konseyi başkanının koltuğu vardır. Her toplantıya gelir, gerekiyorsa müdahale eder, konuşma hakkı veririz. Bizim ihtisas komisyonlarımız var, oralarda da komisyon başkanlarına talimatımızdır, kent konseyi ile ilgili bir konu gündeme geldiğinde mutlaka kent konseyi başkanını çağırın ve dinleyin derim. Kent Konseyi mahalle meclislerinin aldığı kararları bize bildirdiği takdirde Belediye Meclisinin gündemine hemen alırız ve çalışırız. Kent Konseyinin tüm ihtiyaçlarını biz karşılıyoruz. Karşılama

görevimiz zaten ama şunu demiyoruz: Bunu niye yaptın, bu etkinliği niye düzenledin... Sorgulamak gibi bir hakkımız yok.”

“Belediyesi bütçesinden ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yaparak Kent Konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda destek sağlamaktayız.”

“Kent Konseylerinin hukuki statüsü, işleyişi hakkında değerlendirmeleriniz nedir?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Kent konseyleri özgür olmalı, bağımsız olmalı, kendi gündemini kendi belirlemeli, kendini de herhangi bir tüzük ve yönetmelikle sınırlamamalıdır. Bana göre kent konseyleri her şeyi yapar. Kanunun kent konseyi bunu yapamaz diye bir hükmü olmadığı sürece kent konseyi her şeyi yapar. Her konuda çalışma yapar, her konuda düşünce açıklamasında bulunur, eylem yapar. Bu sivil bir oluşumdur.”

“Kent Konseyleri kuruldukları belediye düzeyinde “danışma ve tavsiye” kuruluşlarıdır. İçerisinde barındırdığı kent unsurlarının çeşitliliği bakımından belediyenin sunduğu hizmetlere ilişkin tavsiye niteliğinde çalışmalar yürütürler. Katılımcılık temelinde kurulan bu yapının tüzel kişiliğinden söz edemeyiz. Kent Konseyi; kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışmaktadır.”

“Kent Konseylerinin sorunları ve çözüm yolları sizce nedir?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Kent konseylerinin bir demokrasi anlayışı olmalıdır. Kent konseylerinin idareye bağımlılığı nedeniyle bir özgürlük sorunu yaşandığını düşünüyorum. Bütçesinin olmamasını eksiklik olarak gösteriyorlar. Ben ayrı bir bütçesinin olmasına gerek yok diyorum. Belediye bütün giderlerini karşılamak zorunda. Kendini bir bütçeyle sınırlamamalı. Kent Konseylerinde bazı şeyler usulen oluyor. Pek çok dernek kent konseyi çalışmalarına usulen katılıyor. Senede bir gün gelir, genel kurula katılır. Kent konseyleri sadece yürütme kurullarının ve çalışma gruplarının üstüne kalmış durumda.”

“Yerel halkın katılım yetersizliği, demokrasi anlayışındaki farklılıklar, mevzuattaki yetersizlikler, sosyal sorumluluk eksikliği ve STK’larda etkin görev almama şeklinde sıralanabilir. Dayanışma, aktif katılım, kurumlar arası işbirliği oluşturma sorunların çözümünü sağlama noktasında önemli bir yer tutacaktır.”

“Kent Konseyinden Belediye Meclisine görüşülüp karara bağlanması isteğiyle bir talep ulaştı mı? Ulaştı ise gündeme alınıp karara bağlandı mı? Talep ile karar uyumlu oldu mu?” sorusuna verilen yanıtlar:

“İlk dönemde yapılan ilk proje Hamamyolu projesiydi. Kent Konseyinde Hamamyolu Çalışma Grubunun ürettiği bir projedir. Onların talepleri, beklentileri doğrultusunda bir mimari proje ile gerçekleştirilmiştir. Biz de onu sonuna kadar savunduk. Sağlık çalışanlarına saygı adı altında bir park istediler, yaptık. Bir halk market çalışmamız

var. Halk marketten kart alması gerekenlerin tespitinde mahalle meclislerinin görüşünün alınması yönetmeliğe girdi.”

“Sokak toplayıcılarına statü kazandırmak; ambalaj atık toplama sistemi oluşturmak, ülke ekonomisine katkı sağlamak amacıyla lisanslı firma, kooperatif ve belediye arasında üçlü protokol yapılması için talepte bulunulmuştu. ... Belediye Meclisi gündemine alarak talep ile uyumlu karar almıştır.”

Kent Konseyi Başkanlarından Elde Edilen Bulgular

“Eskişehir Kent Konseyi Başkanı 8, Odunpazarı Kent Konseyi Başkanı 6, Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi” Başkanı 2 yıl başkanlık deneyimine sahiptir. Ayrıca üç kent konseyi başkanı, başkanlık sürelerinden çok daha fazla sürede kent konseyi çalışmaları içinde yer almıştır. Bu bölümde kent konseyi başkanlarına yöneltilen sorular ve yanıtları yer almaktadır. Kent konseyi başkanlarının konuşmanın akışı içinde soruların dışına çıkarak kişi ve kurumlarla ilgili yanıt hakkı doğuracak beyanlarına burada yer verilmemiştir.

“Bu göreve talip olmanızın sebebi / motivasyonu nedir?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Kent konseyleri gönüllülük hareketi. Genel sekreterlik, kent konseylerinde güçlü bir yapıdır. Belediye ve kent konseyi gönüllüleri ile doğrudan iletişim olanakları sağlar. Kent konseyleri toplumun her kesimiyle yan yana gelme olanağı verir. Durum böyle olunca topluma, sivil toplum örgütlerine katkı verebileceğimi düşündüm. Bu işi başkanlık düzeyinde de yapabilirim dedim.”

“Benim en önemli motivasyonum bu kentte yaşıyor olmam. Sağlıklı bir kent oluşturma bilinci var konseyin amaçları içinde. Burada yer almamın nedeni de budur. Yaşadığımız şehirde sağlıklı bireyler oluşturma... Sağlıklı kadın, sağlıklı erkek, sağlıklı genç, sağlıklı yaşlı nasıl oluşturulur? Hem fiziksel hem de psikolojik anlamda...”

“Sivil toplumun kadın çalışmaları, hayvan hakları çalışmaları dâhil pek çok alanda çalışmalar yapan biriydim. Pek çok dernekte üyeliğim var. Bu deneyimler nedeniyle bu görevi yapabileceğimi düşündüm.”

“Genel Kurul çağrı listenizde kaç STK var?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Genel kurulumuza katılan 200 STK var. Kentin gerçek hareketini veriyor, gerçek yüzünü yansıtıyor.”

“Genel kurul çağrı listemizde 20 civarında STK ve meslek odası var. Diş Hekimleri Odası, Veteriner Hekimleri Odası, Tabip Odası var. Sağlık örgütü niteliğinde olan örgütlenmeler de kurum içerisinde temsil ediliyor.”

“Genel kurul çağrı listemizde 173 STK, kurum, kuruluş bulunuyor.”

“Belediye sınırları içinde olmasına rağmen genel kurullara davet etmediğiniz STK'lar var mı? Varsa nedeni nedir? Bu konuda sitem, şikâyet aldınız mı?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Ulaşamadığımızdan dolayı davet edemediklerimiz olabilir. Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğünden adres alamıyoruz. Güvenlik tedbirinden dolayı adres vermiyorlar. Ulaşamama sıkıntılarını aşmak için billboardlara ve gazetelere gündemli şekilde ilan veriyoruz. Kendi sitemizden de duyuru ve çağrı yapıyoruz. İletişim kurabildiğimiz STK'lara imza karşılığı yazılı davetiye ulaştırıyoruz ve genel kurula katılacak temsilcilerini bildirmelerini istiyoruz. Ulaşamamış bile olsak bir STK bir şekilde genel kurula gelse genel kurul katılımcımız sayıyoruz. Yalnız mevzuatımız gereği son altı günde gelen seçme seçilme hakkı kullanamıyor, onun dışında genel kurulda söz alabiliyor, önerge verebiliyor. Biz çağrıda ilçe sınırı gözetmiyoruz. Çağrımız kentin geneline oluyor. Çağrıyı ilçe sınırları ile sınırlandırmak anlamlı değil. Örneğin bir meslek odasının veya derneğin kentte bir tek şubesi var; ondan da kent adına yararlanmak istiyorsunuz; sınırlama buna imkân vermez. Sonra bir STK adres değişikliği yaptığında adrese göre ilçesi değişebiliyor.”

“STK'lar bir dilekçe ile bize başvuru yaptığında, bizimle çalışmak istediğinde onları kabul ediyoruz. Bir STK'nin başvurusuna olumsuz karşılık vermek mümkün değil; hukuka aykırı bir durum yoksa. Genel kurullar için açık çağrı yapılmıyor; sadece kayıtlı STK'lara çağrı yapıyoruz. Benim dönemim içinde “genel kurula davet edilmedik” diye hiç şikâyet almadık. Kent Konseyi genel kuruluna katılmak isteyen her STK'ya açığız.”

“Kent Konseyleri Yönetmeliğinde şehirde bulunan tüm STK'lar, muhtarlar, üniversiteler gibi adlandırmalar var. O yönetmeliğe baktığınızda kuş sevenler derneği de var, yeni kurulmuş içeriğini bilmediğimiz bir dernek de var, çalışmalarını göremediğiniz paylaşımları bile olmayan dernek ve kuruluşlar da var. Sorun katılımcıların tarifinde. Tümünü kent konseyine almamız söz konusu olamaz. Sivil toplumu biliyorum, benim bakışım belli. Sivil toplumu iyi bildiğim için bazı derneklerin bize hiçbir fayda sağlamayacağını da biliyorum. Katılımın sınırları çizilmeli.”

“Hak temelli çalışmalar yapan STK'ları (insan hakları / çevre hakları / kadın hakları/ çocuk hakları/ LGBTİ+ hakları/ emeğin hakları vs.) sürece dâhil etmek için özel bir çaba gösteriyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Bir kent konseyi hak temelli bütün yapıları, kent konseyine davet etmeli; onlarla çalışmalıdır. Bu olmazsa olmaz bir gerekliliktir. Kent konseylerinin asıl hedefi budur, bu olmalıdır. Bu kesin bir cevap. Kentin hakkını, hukuku savunacak, eleştiri yapacak STK'lar gereklidir. Bunlar olmazsa zaten kent konseyi de olmaz. Kent konseyleri genellikle kişiye göre, belediye başkanının ve / veya kent konseyi başkanının siyasi amaçlarına ve değer yargılarına göre şekilleniyor. Bu doğru değildir. ”

“Hak temelli çalışmalara ayrı bir ilgi duyuyorum. Çocuk hakları bağlamında mahallelerde çalışmalar yapıyoruz. Önceki dönemlerde mahallelerde kadın haklarına, flört şiddetine, çocuk haklarına yönelik bazı çalışmalar yapılmış. Görev süremde bu çalışmaları spesifik olarak yapmaya gayret gösteriyoruz. İnsan hakları, çevre hakları, kadın hakları, çocuk hakları, LGBTİ+ hakları bağlamında duyarlılığımız çok fazla. Hak temelli STK'ları konseye katmak için yakın olduğum insanlara çağrıda bulundum. Sosyal medyadan, ilanla bir çağrı değil. Birlikte çalışma yapabileceğimiz derneklerle ve meslek odalarıyla bire bir görüştüm. Onlardan dönüşler almaya

başladık. Paydaş olarak beraber nasıl çalışmalar yapabiliriz diye masa başında konuştuk, onu da rayına oturttuk. Yakın dönemde bu çalışmalarını yürüteceğiz.”

“Hak temelli çalışan STK’ları katmak için özel çaba harcıyorum, LGBTİ+’lar hariç. Hayvan hakları konusunda Eskişehir’de üstümüze yok. Sokak hayvanları için yapmadığımızı bırakmadık. Çocuk meclisi kurmadım çünkü Büyükşehir Belediyemizin Türkiye’ye örnek olmuş bir çocuk hakları birimi var. Gençler özel ilgi alanımız ama özel bir meclis kurmadık. Kurmak için yola çıktığımızda gençler birbirlerine giriyorlar. Gençlik çalışma grubu kurdum, bu daha kolay. Buraya isteyen geldi; liseli, üniversiteli... Güzel bir grubumuz oldu. Gelelim LGBTİ+’lara... Bunları temsil eden kişiler açısından sıkıntı var. Ne istediğini bilen insanlar olmalı. Saldırgan olanları gördüm, seviyeyi düşürdüklerini gördüm. O toplantılarda hissettiğim şudur: Böyle olunca bir yere varamayız. Bu grupların öncelikli olarak böyle sorunları varsa bu sorunları çözme konusunda kendilerini eğitmeleri lazım. Bir çalışma grubu girişimim olmadı, gözlemlerimden yola çıkarak gerek duymadım. Bu insanlarla bazı toplantılarda bulundum, gözleme, dinleme fırsatım oldu. Belki onlardan dolayı bende ön yargı oluşmuş olabilir. Beni tedirgin edici tarafları var.”

“Hak temelli çalışmalar yapan STK temsilcileri yürütme organında, meclislerde, çalışma gruplarında yer alıyor mu? Alıyorsa sayıları / oransal ağırlıkları nedir?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Çalışma grupları içinde hak temelli STK temsilcileri, üyeleri var. Yürütmede çevre hakları bağlamında TEMA var. Onun dışında yürütmede hak temelli başka STK temsilcisi yok. Kent Konseyinin tüm olanakları yürütmede, çalışma gruplarında olmasalar da hak temelli örgütlere sonuna kadar açıktır.”

“Kent Konseyimiz diğer kent konseylerinden farklı, şu anda içinde çalışma grupları yok. Göreve geldikten sonra var olan Gençlik Meclisini harekete geçirdik. Gençlerin tamamen söz sahibi olduğu bir meclis. Belediye mevzuatına uygun hale geldiğimizde çalışma grupları oluşacak. Hak temelli örgütler şuan için içimizde çalışma imkânı bulamıyor. STK’lar ile ancak paydaş çalışma yürütebiliyoruz.”

“Yürütmeye isterlerse girebiliyorlar, çalışma gruplarında varlar.”

“Kent Konseylerinin sizce temel sorunları nelerdir? Bu sorunlara yönelik çözüm önerileriniz var mı? Çözüm için girişimleriniz oldu mu? Sonuç ne oldu?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Katılım, belediye ile ilişkiler, mali konular gibi meselelerde kent konseylerinin sorunları var. Yeni bir kent konseyleri yönetmeliği için çalışmalar yapıyoruz. Yönerge çalışmaları yapıyoruz. Katılım bahsinde “ilgili dernekler” deniyor. Kim bunlar? Açıklığa kavuşturulmalı. Bana göre genel kurula katılma hakkı, karar alma hakkı “bu kentte yaşayanlar için hak talep eden, kentin bugünü ve geleceği için önerileri, projeleri olan” STK’lara ait olmalı. Bu tanımlamanın dışında kalan oluşumlar, onların üyeleri tüm çalışmalara katılabilmeli; buna mani bir şey de olmamalı. Kent konseylerinin mali yönden durumu belediye başkanının keyfine bağlı. Mali bağlamda belediye ile kent konseyi ilişkisi “aynı ve nakdi yardım yapar” ifadesine göre şekilleniyor. Durum böyle olunca belediye başkanının vizyonu, kent konseyinin vizyonu haline geliyor. Belediye başkanı sivil topluma inanıyorsa kent

konseyi işleyişine müdahil olmuyor. Durum böyle değil ise kent konseyi, kent konseyi olmaktan çıkıyor. Belediye başkanı sivil demokrasiye inanmıyorsa, mevzuatın da verdiği ayrıcalıklarla kent konseyine tanınması gereken olanakları sınırlıyor. Belediye başkanı; anlayışına göre kent konseyine bir oda da verebiliyor, üç katlı bir bina da verebiliyor. Sivil demokrasiye inanıyorsa burası sizin, her şeye kendiniz karar verin, benlik bir şey yok, ben karışmıyorum; ben sadece yasadaki görevim gereği aynı ve nakdi yardım yaparım, benim sorumluluğum bu kadardır diyebiliyor. Kent konseyleri mali olarak belediyelere bağımlı olmamalı. Bağımlı olduğu zaman genellikle “düdüğü ben çalarım” anlayışı egemen oluyor. Kent konseylerinin belediyenin bir birimi olmadığı yönetmelikte açıkça yazılmalı. Kent konseyi başkanı, genel sekreteri o belediyenin amiri, memuru olmamalı. Yönetmelikte bu da yer almalı. Belediye çalışanı olan bir kent konseyi yürütme kurulu üyesi kendini rahat hissetmez, özgür olamaz, karar ve uygulamaları belediye başkanı ile çeliştiğinde kendini işi ile ilgili tehdit altında hissedebilir. Gerçekten tehdit de edilebilir. Ben kent konseyi başkanı olduğum ilçenin belediye çalışanı olmadığım için kendimi çok rahat hissediyorum. Gerekli gördüğümde belediye başkanını eleştirebiliyorum. İller Bankasından belediyeye bütçe ayrılıyor. Denilecek ki binde bir oranında bütçe kent konseyine aittir. Demek istediğim bütçesi belli olmalı, her şeyi şeffaf ve denetlenebilir olmalı. Belediyeler mevzuatına uygun olarak kent konseyine de müfettiş gelecek, bütün belgelere bakacak, gerçek bir denetim yapacak. Kent Konseylerinin STK'lar gibi tüzel kişiliği olması gerektiğini savunanlar var, ben öyle olmamalı diyorum. Öyle olursa STK'lardan farkı kalmaz, birleştirici, kucaklayıcı etkisi kaybolur. Yönetmelikte çalışılması gereken, düzeltilmesi gereken çok konu var. Kent konseyleri genel kurulu seçimleri, üzerinde anlaşılmış blok liste ile gerçekleşiyor. Uygulama böyle olunca liste dışında kalan anlayışlar yürütme düzeyinde temsil edilemiyor. Genellikle blok listeler oluşturulurken siyasi tercih yakınlığı gözetiliyor. Kendini dışarda hisseden anlayışlar, STK'lar çoğunlukla dönemsel çalışmalara dâhil olmuyor. Bunun da aşılması, kapsayıcı bir seçim sistemi uygulanması gerekiyor.”

“En önemli sorunumuz bütçe sorunu. Mevzuat bağlamında belediyelere bağlıyız. Mali özerklik olmadığı müddetçe bağımlılık olacaktır. Bu durum kent konseyini bağımlı kılıyor. Böyle olunca da hareket kabiliyetini sınırlandırıyor. Bir mevzuat, kanun düzenlemesi yapılmalı. Şeffaf bir zemine oturtulmalı. Umarım yakın gelecekte daha şeffaf ve denetlenebilir bir devlete dönüşürüz ve sivil toplum hak ettiği değeri görür. Genel sekreteri belediye başkanı öneriyor. Seçilmiyor, atanıyor, belediyenin atama yetkisi var. Bu nedenli demokratik? Genel sekreteri içinden seçilmeyen, saymanı olmayan bir kuruluşun tüzel kişiliğinden bahsetmek bu anlamda hukuken sıkıntılı olabilir. Kent konseyinin mutlaka ayrı bir bütçesi olmalı, bütçesine göre o kent konseyi ayağını yorganına göre uzatır. Yetmediği durumda yine belediyeden destek isteyebilir. Borçlanma yapabilir. Bunun mekanizması düzenlenebilir diye düşünüyorum. Belediye başkanı değiştiğinde, kent konseyi değişmediğinde çatışma olabiliyor. Bunu farklı illerde görmek mümkün. Eskişehir’de bu güne kadar herhangi bir sıkıntılı durum oluşmamıştır. “

“Bütçeye karşıyım, gönüllülük ruhunu zedeler. Adaleti nasıl sağlayacaksınız? Herkesin bir projesi var. Bazı gruplar bizi gezdir diyecek; çünkü param var. Bütçe doğru bir iş değil. Bütçe nasıl olmalı? Sadece belediye kaynağından olmamalı; valilik bütçesinden de kent konseyine aktarım olmalı ya da sıfır bütçe, gönüllülük hesabı devam... Biz belediyemizden bize kaynak ayırmasını istedik, bunun için mücadele

ettik. Bütçenize katılımcı bütçe demek istiyorsanız o zaman bize bir kaynak koyun, dedik. Bu paraya biz ellemeyelim ama biz bir aktivite yapacaksak buradan harcayalım, dedik. Sonunda bir bütçe tarifi yapıldı. Harcama yaptığımızda belediye antetli gider makbuzu kesiyoruz. Biz de belediye üzerinden Sayıştay denetimine tabiyiz. Kent konseylerinin tüzel kişilik olmasını savunuyorum. Projeler için başvuru yapamıyoruz, tüzel kişiliği bunun için istiyorum; başka bir şey için değil.”

“Kent Konseyinizden Belediye Meclisine, görüşülmek ve karara bağlanmak üzere bir talep gitti mi? Gitti ise sonuç ne oldu?” sorusuna verilen yanıtlar:

“Kent konseyleri kendi kararları ve olanakları ile yapacağı etkinlikleri, gerçekleştireceği projeleri belediye meclislerine taşımamalı; kararını alıp uygulamalı. Belediyenin yetkileri ve olanakları ile gerçekleştirebilecek projelerini belediye meclisine göndermeli. Bizim anlayışımız böyle... Bu nedenle Belediye Meclisine gönderdiğimiz proje sayısı çok değil; ancak gönderdiğimiz her projeden de sonuç aldık; belediye tarafından gereği yapıldı. Pandemi döneminde sağlık çalışanlarının fedakârca çalışmalarını biliyoruz. Onlarca sağlık çalışanını kaybettik. İstedik ki onların bu fedakârlıkları unutulmasın bu nedenle Ihlamurkent'te / Vadişehir'de bir Sağlık Çalışanları Parkı yapılması önerimiz oldu. Belediye Meclisi uygun buldu, karar aldı ve park yapıldı. Hamamyolu projesinde de Kent Konseyi olarak ciddi payımız var. Belediye Hamamyolu'nda bir çalışma yapmak istiyordu; Belediye Başkanı, Kent Konseyinden görüş istedi. Biz de muhtar dâhil sürece katkı verebilecek kişileri bir araya getirerek Hamamyolu Çalışma Grubunu oluşturduk. Hamamyolu'nda nelerin, ne şekilde değişmesi gerektiğine dair günlerce tartıştık. Bu arada Belediye'ye gelen projeler de oluyordu. Gelen projeleri bize gönderip görüş soruyorlardı. Sonuç itibariyle Kent Konseyinden giden önerilerimiz projeye ve uygulamaya yansdı. Çevre ve İklim Değişikliği ile ilgili bir parkımız vardır, o da bizim önerimizdir. Gökmeydan'daki spor alanının kurulması bizim önerimizdir. Belediye Meclisi toplantılarına katılma isteğimizi ilettik. Kent Konseyini temsilen bize bir koltuk verildi. Gündeme ilişkin biz de Belediye Meclisinde söz alıyoruz.”

“Benim görev süremde Belediye Meclisinde görüşülmek üzere bir önerge olmadı. Önyak olduğumuz, Belediyenin gerçekleştirdiği iş oldu. Yakın zamanda Anadolu Üniversitesi ile Belediye arasında bir protokol imzalandı. Protokol temel yapısı itibariyle Yunus Emre Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin stajı ile ilgiliydi. Bu protokol ile okul öğrencilerinin Belediye bünyesindeki yaşlı bakım evlerinde ücretsiz staj yapabilmesi sağlanmış oldu. Bu öneri bizden gitti, belediye başkanımız da uygun gördü. Belediye meclisi protokol yapma yetkisini belediye başkanına uygun gördü. Yürütücülüğünü Kent Konseyimiz yapıyor. Protokolün son maddesinde “yürütücülüğünü ve denetimini Kent Konseyi Başkanlığı yapar” der. Bu sonuca doğal değil de dolaylı olarak Kent Konseyinin bir ürünüdür diyebiliriz. Belediye Meclisi toplantılarına izleyici olarak katılıyoruz ancak hukuken bir söz hakkımız yok.”

“Üç projemiz oldu. Biri ulaşım ile ilgili, diğeri de Alpu'da yapılması hedeflenen termik santralle ilgili, bir diğeri depremle ilgili. Belediye meclis üyelerine deprem komisyonu kurulması gerektiğini söyledik. Bina stoku ile ilgili çalışmalar yapılmasını önerdik. Kabul gördü ve belediye meclis üyelerinden bir deprem komisyonu kuruldu. Ulaşım çalışmayı önerimiz oldu, belediye bu çalışmayı yaptı.

Ulaşım sıkıntılarını belirlemek için anket yaptık. Çıkan sonuçları raporladık, belediye meclisine gönderdik.”

STK Temsilcilerinden Elde Edilen Bulgular

Proje kapsamında Eskişehir’de faaliyet gösteren; şube veya merkez statüsünde olan; aşağıda kuruluş tarihlerine göre sıralanan sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ile görüşmeler yapılmıştır:

Halkevleri Eskişehir Şubesi (1932)
Eskişehir Bilecik Tabip Odası (1953)
Eğitmciler Derneği Eskişehir Şubesi (1988)
Eskişehir Çevre Koruma Geliştirme Derneği (1993)
Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası Eskişehir Şubesi (1996)
Yaşam Bellek Özgürlük Derneği (2008)
Memleket sevdalıları Derneği (2008)
DİSK Nakliyat İş Sendikası Eskişehir Anadolu Şubesi (2016)
Eskişehir Okulu Dayanışma ve Araştırma Derneği (2018)
Sivil ve Sosyal Yaşam Derneği (2021)

Eskişehir’de halen yönetici ve üyeleri ile aktif olduğu gözlenen sivil toplum örgütlerinin kuruluş tarihleri dikkate alındığında Eskişehir Kent Konseyi’nin, Odunpazarı Kent Konseyi’nin ve Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi’nin bu örgütler ile temasa geçmiş olması beklenebilir bir durumdur.

Görüşme yapılan sivil toplum örgütlerinin tüzüklerinde yapılan incelemelerde “mesleki hakların korunması ve geliştirilmesi; kazanılmış demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi; insan, çevre ve hayvan haklarının korunup geliştirilmesi...” gibi amaçlara sahip oldukları görülmektedir. Amaçları ve hedef kitleleri dikkate alındığında görüşme yapılan sivil toplum örgütlerini “hak temelli” olarak nitelenmek mümkündür.

Görüşmelerde sivil toplum örgütü temsilcilerine kent konseyleri ile ilgili, ilişkileri düzeyinde farklı içerikte ve sayıda sorular yöneltilmiştir. Bu bölümde örgütlerin sorulara verdiği yanıtlardan elde edilen bulgular yer almaktadır:

“Eskişehir’deki kent konseyi genel kurullarına katılım için davet alıyor musunuz?” sorusuna 8 örgüt olumlu yanıt verirken 2 örgüt davet almadıklarını ifade etmiştir. Kent konseyi genel kurulları için davet almayan örgütlerden birisi “ötekileştirildiklerini” ifade ederken diğeri genel kurulları “dar alanda, kendi kendilerine yapıyorlar” diye yanıtlamıştır.

“Katıldığınız genel kurullarda görüş ve önerilerinizi ifade etme fırsatı buluyor musunuz?” sorusuna genel kurullara katılan 8 sivil toplum örgütünden 4’ü “evet” yanıtı verirken bir örgüt “hayır” iki örgüt “genellikle” bir örgüt “nadiren” karşılığı vermiştir.

“Genel kurullarda kent konseyi yürütmesine aday oldunuz mu? Aday oldunuz ise sonuç ne oldu?” sorusuna genel kurullar için çağrı aldığını belirten 8 örgütten 5’i “aday olmadık” karşılığını vermiştir. Bir örgüt geçmiş yıllarda yürütme organında yer aldığını, bir örgüt halen yürütmede olduğu belirtirken; bir örgüt geçmişte bir kez

yürütmeye aday olduğunu ancak yedek listede kaldığını belirtmiştir. Aday olmayan örgütlerden 3'ü aday olmama gerekçelerini şöyle ifade etmiştir:

“Aday olmadık, çoğunluk listesi ile seçim yapılıyor. Önceden anlaşılmış liste olduğu için adaylık anlamsız kalıyor.”

“Olmanıza fırsat tanınmıyor. Liste daha önce hazırlanıyor.”

“Çoğu zaman tek listeli seçim oluyor, ortam doğrudan bağımsız yeni bir listenin adaylığına pek uygun gözüküyor.”

“**Kent Konseyleri çalışma gruplarına, meclislerine katılım için davet aldınız mı?**” sorusuna 10 örgütten sadece 2'si kent konseyleri çalışma gruplarına / meclislerine katılım için davet aldığını belirtirken 8'i davet almadığını ifade etmiştir. Davet almadığını ifade eden örgütlerden birisi çalışma gruplarına veya meclislere katılım için davet gerekmediğini belirtmiştir. Davet alan 2 örgütten birisi bir kent konseyi yürütmesinde, diğeri bir kadın üyeleri ile kadın meclisinde temsil edildiğini ifade etmiştir. Organlarda temsilcisi bulunan örgütler çalışmaları ile ilgili bir engelle karşılaşmadıklarını ifade etmiştir.

“**Herhangi bir kent konseyi etkinliğine katıldınız mı? Katılmadıysanız nedeni nedir?**” sorusuna 10 örgütten 8'i bazı kent konseyi etkinliklerine katıldığını ifade ederken 2 örgüt hiçbir kent konseyi etkinliğine katılmadığı ifade etmiştir. Katılmama gerekçeleri “haber almamış olmak” ve “etkinlik amacını uygun bulmamak” olarak belirtilmiştir.

“**Önerdiğiniz ancak kabul görmeyen bir çalışma konusu oldu mu? Kim ya da kimler önerinize karşı çıktı? Sebebi neydi?**” sorusuna yürütme kurulunda, yer alan bir örgüt “Gündeme yönelik çalışma konuları önerildiğinden bir sıkıntı olmadı. Fakat kent konseyleri genel yapısı itibarıyla çok farklı grupları içermektedir. Bu nedenle her grup ya da kişi kendi temsil ettiği kişileri öncelemeye çalıştığından ortak bir dil kurmada bazen sıkıntılar yaşanabilmektedir.” derken; kadın meclisinde temsilcisi bulunan örgüt soruya “Mecliste alınan kararların tamamı ortak fikir yürütülerek oluşturuluyor.” karşılığını vermiştir.

Kent Konseylerinin kenti ilgilendiren konularda belediye meclisine, görüşülmek ve karara bağlanmak üzere talep iletme hakları olduğunu biliyor musunuz? Sorusuna 10 örgütten 5'i kent konseylerinin kenti ilgilendiren konularda belediye meclisine, görüşülmek ve karara bağlanmak üzere talep iletme hakları olduğunu” bildiğini; diğeri 5 örgüt ise bilgi sahibi olmadığını ifade etmiştir.

“**Çalıştığınız kent konseyi organında belediye meclisinde görüşülmek ve karara bağlanmak üzere kenti ilgilendirecek bir talep oluşturduunuz mu? Belediye Meclisinde görüşülüp karara bağlandı mı? Karar, talebinizle uyumlu oldu mu?**” sorusuna geçmişte bir kent konseyinin “İnsan Hakları Çalışma Grubu”nda yer alan bir örgüt ve halen bir kent konseyinin yürütme kurulunda yer alan diğeri bir örgüt olumlu yanıt vermiştir. İnsan Hakları Çalışma Grubunda yer alan örgüt, talep ve sonucuna ilişkin “İnsan Hakları Anıtı / Meydanı önerimiz olmuştur; Büyükşehir Belediye Meclisinde kabul edildi; ancak uygun olmayan bir yer tanımlandı; öneri bu nedenle çalışma grubu tarafından geri çekildi.” açıklamasında bulunmuştur.

ÖNERİLER

Hukuksal Çerçeve Bakımından

Belediye Yasası 76. Madde İçin Öneriler:

Bir kente ilişkin karar verme ve uygulama yetkisi olan kurumlar sadece belediyeler değildir. Valilikler, kaymakamlıklar, bakanlıklar ve bunlara bağlı illerdeki birimler de kararları ve uygulamaları ile bir şehrin, şehirde yaşayanların günlük yaşantısını ve geleceğini etkilemektedir. Belediye Yasasının 76. Maddesinde yer bulan “Kent Konseyi” ile ilgili hükümler ise sadece belediyelerle ilgilidir.

Öneri: Yerel yönetimlerin ve merkezi idarelerin kararlarına ve uygulamalarına sivil toplumun / sivil toplum örgütlerinin katılımını ve denetimini güvence altına alacak; Belediye Yasası dışında yeni bağımsız bir yasa çıkarılmalıdır.

“Sivil toplum örgütü” kavramı üzerinde tartışmalar hızını kaybetmiş olmakla birlikte sona ermemiştir. Tüm derneklerin, vakıfların, meslek odalarının, sendikaların amaçlarına ve uygulamalarına bakıldığında hepsine birden “sivil toplum örgütü” diyebilmek mümkün görünmüyor. Bir kişinin veya grubun haksız çıkarlar elde etmek için var ettiği; resmi otoriteye göre uygun pozisyon aldığı hiçbir oluşumun sivil sayılamayacağı açıktır. Bir oluşumun sivilliği “devlet, hükümet, siyasi parti, sermaye ve çıkar gruplarından bağımsız” olmasıyla ölçülmelidir. Güç odaklarından, siyasi otoriteden bağımsız olamayan bir oluşumun “kent hak ve hukukunu koruması, hesap sorabilmesi” mümkün değildir. Bu değerlendirmeler ışığında “sivil toplum örgütü” kavramına açıklık getirilmesi zorunludur.

Öneri: En yakın ortaklaşmanın “hak temelli / kamusal yarar gözetken” niteliğinde olması beklenebilir. Yasa maddesinde geçen “ilgili sivil toplum örgütleri” ifadesinin “hak temelli, kamusal yarar gözetken örgütler” olarak değiştirilmesi yerinde olacaktır.

Kent Konseyi Yönetmeliği İçin Öneriler:

Kent Konseyinin Görevleri Başlıklı 6. Madde (1) Bendine Yönelik:

Bir kent ile ilgili kararlar ve uygulamalar yerel yönetimlerle sınırlı değildir. Valilik, kaymakamlık, bakanlık ve bunlara bağlı illerdeki birimlerin uygulamaları da bir şehrin, şehirde yaşayanların günlük yaşantısını ve geleceğini kararları ve uygulamaları ile etkilemektedir.

Öneri: Yönetmeliğin (1) bendinin “Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye, valiliğe, kaymakamlığa, bakanlığa veya bakanlığın şehirdeki ilgili birimine gönderilmesini; yürütülecek karar süreçlerine katılmasını; uygulama süreçlerini denetlemesini sağlamaktır.” olarak değiştirilmesi katılım hakkının sınırlarını genişletmek bakımından yerinde olacaktır. Ayrıca yönetmeliğin tamamı bu bağlamda değişikliğe uğratılmalıdır.

Kent Konseyinin Çalışma İlkeleri 7. Madde (ç) Bendine Yönelik:

Maddenin “ç” bendinde geçen “uluslararası gelişmeler” ve “ülke koşullarını gözetererek” ifadeleri ile ne kastedildiği hukuken açık değildir. Kent konseyinin çalışmasını kısıtlayabilecek bu ifadeler yoruma açıktır ve sınırları belirlenmemiştir. Kent konseyleri, amaç maddesinde (Madde 1) belirtildiği gibi buldukları kentin ve o kentte yaşayan halkın “hak ve hukukunun korunması” için taraftır. Fıkra kapsamı dikkate alındığında sanki “olağandışı” gelişmeler ve koşullar kastediliyor anlamı çıkabilmektedir. İdarenin ve siyasi otoritenin bu fıkradan böyle bir anlam çıkarması durumunda kent konseylerinin çalışmaları, açıklamaya çalıştığı görüş ve önerileri baskı altına alınabilir; sansüre / oto sansüre uğrayabilir. Nihayetinde “uluslararası gelişmeler” ve “ülke koşullarını gözetererek” ifadelerine idare ve / veya siyasi otorite kendince farklı zamanlarda farklı anlamlar yükleyebilir. Bu da keyfi uygulamalara, baskıya, sansüre ve oto sansüre sebebiyet verebilir.

Öneri: Kent konseylerinin amacına ve ruhuna uygun olmayan bu fıkranın tamamen kaldırılması uygun olacaktır.

Kent Konseyi Üyeliği 8. Madde (a, b, c) Bentlerine Yönelik:

Kent konseyleri, yönetmeliğin verdiği yetkiyle valilerin, kaymakamların, belediye başkanlarının müdahalesine açıktır. Madde 8'in “a, b, c” fıkraları müdahaleye zemin hazırlayan ifadeler içermektedir. Valiler, kaymakamlar İçişleri Bakanlığı tarafından atanmaktadır. Bu nedenle öncelikle kendilerini atayan otoriteye karşı sorumluluk hissetmektedirler. Geçmiş deneyimlerin ışığında değerlendirildiğinde otoritenin anlayışı ve talimatları dışında davranmaları mümkün görünmemektedir.

Mülki idare amirleri aynı zamanda “kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri” ve “memur” tanımı içinde bulunan kamu emekçilerinin de amiridir. Onlarla ilgili tasarruf yetkileri vardır. Bu bağlamda mülki amirin veya temsilcisinin kent konseyinde bileşen olması “kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri” ve “memur” sayılan kamu emekçilerinin görüşlerini özgürce ifade edebilmesine değişik kaygılar nedeniyle engel oluşturabilir. Tartışma konusu mülki idare amirinin uygulamaları ise; bu durum özgür tartışmayı, düşünce beyan etmeyi daha da zorlaştırabilir.

Belediye başkanları veya temsilcilerinin kent konseyinin bileşeni olması da benzer nedenlerden dolayı sakıncalı olabilir. Belediye çalışanı bir STK temsilcisi, görüş ayrılığı nedeniyle belediye başkanının veya temsilcisinin bulunduğu ortamda kendini rahat hissetmeyecektir. İşi ile ilgili kaygıları düşüncesini özgürce ifade etmesine engel olabilecektir.

Merkezi yönetimi temsil eden valiler ve kaymakamlar, bakanlıkların yereldeki temsilcileri ile yerel yönetimi temsil eden belediye başkanları veya bunların atadığı temsilcileri kent konseylerinin bileşeni olmamalıdır. Benzer kaygılardan dolayı kamu kurum ve kuruluş temsilcileri de valiler ve kaymakamlar tarafından seçilmemeli; o ilde veya ilçede bulunan tüm kamu kurum ve kuruluş temsilcileri kendi iradeleri ile kent konseyi bileşeni olabilmelidir.

Öneri: Maddenin “a, b” fıkraları yönetmelik içeriğinden tamamen çıkarılmalı; “c” fıkrası ise “Kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri” şeklinde yeniden düzenlenmelidir.

Genel Kurul 10. Madde 2. Fıkrasına Yönelik:

Genel kurullar, yürütme kurullarının hesap verdiği; geçmiş dönem çalışmalarının değerlendirildiği / eleştirildiği; gelecek döneme ilişkin önerilerin karara bağlandığı; tavsiyelerin ifade edildiği en yüksek yetkiye sahip toplantılardır. Hesap verme durumunda olan yürütme kurulunun başkanı veya üyesinin yönettiği bir toplantıda “söz vermeme, söz hakkının sınırlandırılması, gündem maddelerinin yeterince işlenmemesi” gibi sorunların yaşanması kuvvetle muhtemeldir. Hesap verme durumunda olanların, hesap verecekleri bir toplantıyı yönetmeleri, olası sakıncalardan dolayı sağlıklı sonuçlar üretmeyecektir. Genel kurul geleneklerimizde yaygın olduğu şekliyle toplantıyı yönetecek divan heyeti genel kurul katılımcıları içinden üç kişiden az olmamak üzere seçimle belirlenmelidir.

Öneri: Bu fıkra “Genel kurulda hazır bulunan bileşen temsilcilerinden en az üç kişi genel kurulu yönetmek üzere seçimle belirlenir; seçilen divan heyeti kendi arasında başkan, başkan yardımcısı, yazman olarak görev dağılımı yapar.” şeklinde yeniden düzenlenmelidir.

Yürütme Kurulu 11. Madde 1 ve 2. Fıkrasına Yönelik:

Maddenin 1. Fıkrasında “...genel kurul tarafından birinci dönem için iki, ikinci dönem için üç yıl görev yapmak üzere seçilen...” ifadesi ile genel kurul sürelerinin 5 yılda bir yapılan yerel yönetim seçimlerine endeksli olduğu anlaşılmaktadır. Genel kurul sürelerinin bu şekilde belirlenmesi kent konseyi bağımsızlığını zedeleyen bir durumdur. Genel kurulların süresi yerel yönetim seçimleri ile bağlantılı olarak gerçekleşmemelidir.

Öneri: Kent Konseyi yönetmeliğinde yer alan olağan genel kurul süreleri 2 yıldan az 3 yıldan çok olmamak üzere periyodik olmalıdır.

Yürütme Kurulu genel kurul çağrılarını yaparken, çağrıyla birlikte bir gündem de duyurmalıdır. Duyurulacak gündem zorunlu maddelerden ve ihtiyaca göre şekillenmiş maddelerden oluşmalıdır. Yürütme kurulu bu sorumluluktan kaçınmaz; ancak ilan edilen gündem zorunlu maddeler dışında (çalışma raporlarının okunması ve görüşülmesi, ibra oylaması, seçimler...) mutlak değildir; genel kurul bileşeni katılımcıları tarafından çoğunluk iradesine göre değişikliğe uğratılabilir. Yürütme kurulunun hazırladığı ve önceden ilan ettiği gündem değişikliğe uğratılmadan da işlenebilir; ancak buna yine genel kurul bileşenleri oy çokluğu ile karar vermelidir. Genel kurullar en yetkili organdır ve burada demokratik katılımı en üst düzeyde sağlamak temel ilke olmalıdır.

Genel kurul tarafından oluşturulan görüşler uygulama açısından “belediye meclisinin kararını ve belediye bütçesinden harcama yapmayı gerektiriyorsa” kent konseyi – belediye ilişkisinin doğası gereği belediye meclisine “gündem yapıp karara bağlanmak üzere” gönderilmektedir. Bunun dışında kent konseyinin kararı ile gerçekleştirilecek uygulamaların belediye meclisine taşınmasına gerek

bulunmamaktadır. Maddenin ikinci fıkrasında bulunan “genel kurul tarafından oluşturulan görüşleri ilgili belediyeye sunar ve uygulamayı izler” ifadesi tamamen gereksizdir. Bu haliyle hiyerarşik bir ilişki çağrıştırmaktadır.

Öneri: Maddenin 2. Fıkrası “Yürütme Kurulu genel kurul için bir gündem hazırlar; hazırladığı gündemi, genel kurul çağrısıyla birlikte ilan eder; genel kurulu yönetmek için seçilmiş divan heyeti, yürütme kurulunun hazırladığı gündemi, varsa değişiklik önerilerini ayrı ayrı genel kurul oylamasına sunar. Çoğunluğun kabulüne göre gündemi netleştirir.” şeklinde yeniden düzenlenmelidir.

Kent Konseyi Başkanı Madde 11/A, 1. Fıkra Yönelik:

Kent konseyi başkanı yürütme kurulunun içindedir. Genel kurulda yürütme kurulunun diğer üyelerinden ayrıca seçilmesi onu diğer yürütme kurulu üyeleri yanında ayrıcalıklı kılmaktadır. Uygulama kent konseyi başkanını “tek tayin edici, tek temsilci” durumuna dönüştürmektedir.

Öneri: Maddenin 1. Fıkrası “Yürütme Kurulu genel kurul tarafından seçilir. Yürütme kurulu ilk toplantısında görev dağılımı yaparak kent konseyi başkanını, genel sekreterini ve ihtiyaçlar üzerinden diğer sekreterlikleri belirler.” şeklinde yeniden düzenlenmelidir. Maddenin diğer fıkraları kaldırılmalıdır.

Toplantı ve görüşme usulü Madde 13, 2. Fıkra Yönelik:

Yürütme kurulu başkanının diğer yürütme kurulu üyelerinden tek farkı kurumsal temsildeki önceliği olmalıdır. Yürütme kurulu başkanına tek başına genel kurul çağrısı yapma yetkisi vermek hiyerarşik bir yapılanma yaratır. Aynı zamanda keyfilik olanağı verir. Kent konseyleri tamamen sivil toplumun gönüllülük üzerinden şekillendirdiği yapılar haline dönüşmelidir. Bu nedenle olabildiğince yatay ilişkiler geliştirilmelidir.

Öneri: Maddenin 2. Fıkrası “ Genel kurul yürütme kurulu kararı ile veya 8 inci maddede öngörülen katılımcı sayısının üçte birinin teklifi üzerine olağanüstü toplantıya çağırılır.” şeklinde yeniden düzenlenmelidir.

Görüşlerin İlanı Madde 14 / A, 1.Fıkrasına Yönelik:

Kent Konseyi genel sekreterinin belediye başkanı tarafından önerilen kişiler arasından belirlenmesi belediye başkanının kent konseyine doğrudan müdahalesine olanak veren bir uygulamadır. Genel sekreter de diğer yürütme kurulu üyeleri gibi genel kurula hesap vermekle yükümlüdür; bu nedenle genel sekreter genel kurulda seçilen yürütme kurulu içinden, yine yürütme kurulu üyeleri tarafından seçilmelidir.

Öneri: Maddenin 1. Fıkrası iptal edilmelidir. Ayrıca genel sekreter seçimi ile ilgili yönetmelikteki diğer maddeler ve ifadeler yönetmelikten çıkarılmalıdır.

Kent Konseyinin Mali Yapısı Madde 16/A 1. Fıkrasına Yönelik:

Düzenlemede yer alan “Belediyeler kent konseylerine, bütçelerinde ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yapar ve destek sağlar.” ifadesi yüzeyseldir.

Belediyelerin nasıl ve ne oranda / miktarda kaynak ayıracağı konusunda açıklık taşımamaktadır. Yardım ve desteğin, neleri içerdiğine dair ne kanunda ne de yönetmelikte bir düzenleme mevcut değildir. Kanuni bir oran ve miktar belirlenmemesi kent konseylerini, belediye başkanının inisiyatifine bırakma sonucu doğurmaktadır.

Öneri: “Kent konseyleri bağımsız bir bütçeye sahiptir. İlgili belediye her yıl bütçesinin %1’ini kent konseyine aktarmak zorundadır. Kent konseyi amaçlarına uyan gelir sağlayıcı etkinlikler de gerçekleştirebilir.” ifadesi ile kent konseylerinin mali yapısı düzenlenebilir.

Kent Konseyi Yönergeleri İçin Öneriler:

Kent konseyi yönergeleri incelendiğinde Kent Konseyi Yönetmeliğinde yer alan çerçeve ve içeriğin “yönerge” formatına dönüştürüldüğü görülmüştür. İlgili yasa maddesi ve yönetmelik değişikliğe uğratılmadan yönergelerde nitelikli değişikliklerin olması beklenemez.

Belediye Yetkilileri Bakımından

“Kent Konseyi ile belediyeniz arasında sistematik bir iletişim / ilişki var mı?” sorusuna verilen yanıtlara bakıldığında kent konseyinin belediye tarafından sahiplenildiği; iç içe olma hali bulunduğu görülmektedir. Bunun da ötesinde belediye yetkilileri tarafından kent konseyi çalışmaları koordine edilebilmektedir. Belediye yetkililerinin kent konseyi anlayışında barındırdığı yakınlık ve/veya içine girme / içine alma anlayışı kent konseyinin bağımsızlığını zedeleyebilecek sonuçlar üretebilecektir. Kuruluş sürecinde belediyenin ilk genel kurul için çağrı yapma yetkisi ve sorumluluğu olmakla birlikte, kent konseyleri yasa ve yönetmelik bağlamında kurumsallaşmış sivil toplum platformlarıdır. **Belediyeler coğrafi sınırları içinde var olan kent konseyi ile ilişkilerini öznel duygulardan arındırmalı; kent konseyi çalışmalarını koordine ederek, onların bağımsızlığını zedeleyici tutumlardan uzaklaşmalıdır.**

“Kent Konseyi çalışmalarına katkınız / etkiniz nedir?” sorusuna verilen yanıtlarda geçen “kent konseyini özgür bırakıyorum” / “belediye bütçesinden ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yaparak” ifadeleri kent konseyine bahşedilen bir lütuf, bir iyi niyet göstergesi gibi ifade edilmektedir. Oysa işin özünde kent konseyleri birisinin özgür bırakmasına muhtaç değildir; zaten özgür olması gerekmektedir. Kent konseyi için belediye bütçesinden “ödenek ayırmak” belediyelerin doğal sorumluluğudur. Bu nedenle belediyenin kent konseyine “aynı ve nakdi” sorumluluğu bir yardım göstergesi sayılmamalıdır. **Belediyeler, kent konseyinin bağımsız bir sivil toplum platformu olduğunu bilince çıkarmalı ve coğrafi alanlarındaki kent konseyine karşı sorumluluklarını keyfiyetle ifade etmekten vaz geçmelidir. Belediye meclisi toplantılarına kent konseyi başkanının katılabilmesi; şehirle ve kent konseyinin gündemi ile ilgili konularda fikir beyan edebilmesi örnek bir yaklaşım olarak değerlendirilmelidir.**

“Kent Konseylerinin hukuki statüsü, işleyişi hakkında değerlendirmeleriniz nedir?” sorusuna verilen yanıtlarda iki ayrı yaklaşım görülmektedir. Birinci

yaklaşım kent konseylerini yasanın yasaklayıcı hükmü olmadığı sürece “Her konuda çalışma yapar, her konuda düşünce açıklamasında bulunur, eylem yapar.” ifadesiyle geniş bir alanda tanımlarken bir diğer yaklaşım kent konseylerini kuruldukları belediye düzeyinde “danışma ve tavsiye” kuruluşları olarak görmektedir. Anlaşılacağı üzere burada kent konseylerinin sınırları ve özgürlük alanları, belediye ile ilişki düzeyleri hakkında farklı iki anlayış mevcuttur. **Kent konseyleri ne belediyelerin koordine ettiği yapılar olmalı ne de belediyelerin özerk oluşumları olmalı; belediyelerden tamamen bağımsız olmalıdır. Kent konseyleri her hangi bir konuda karar alırken, proje üretirken, kararlarını uygularken kent ve o kentte yaşayan yurttaşların “ihtiyaçlarına, beklentilerine, ortak yaşam idealine, evrensel insan haklarına” odaklanmalıdır.**

Belediyeler tüzel kişiliktir. Belediye yasasına ve diğer ilgili yasalara göre iş ve işlemlerini gerçekleştirirler. Kent konseyleri ise Belediye Yasasının 76. Maddesi ve Kent Konseyi Yönetmeliği hükümlerine göre var olurlar; yetkilerini bu iki düzenlemeden alırlar. Kent konseyleri bir tüzel kişilik gibi tanımlanmamış olsa da yetki ve sorumlulukları bakımından bir tüzel kişiliğin de üstünde pozisyona sahiptirler. Kent Konseyi Yönetmeliğinin 8. maddesinin 1. bendinde “Kent konseyi; merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur” ifadesi yer almaktadır. Kent konseyleri tüzel kişiliğe sahip neredeyse hiçbir kurum ve kuruluşun sahip olmadığı bir ayrıcalığa sahiptir. Tüzel kişiliğe sahip tüm kurum ve kuruluşların üstünde, onların bütününden oluşmaktadır. Kent konseyi dendiğinde akla “gerçek kişi” değil; birer tüzel kişilik olan sivil toplum örgütlerinin bir arada olma hali ve onların ortak isimlendirilmesi gelmektedir. **Kent konseyleriyle ilgili yürütülen tartışmalarda “Tüzel kişilik mi değil mi?”; “Tüzel kişilik olmalı mı, olmamalı mı?” üzerinden kurulan cümleler “kent konseyleri ve sivil toplum örgütlerinin kent yönetimine katılımında yaşanmakta olan sorunların çözümüne” bir katkı sağlamayacaktır.**

“Kent Konseylerinin sorunları ve çözüm yolları sizce nedir?” sorusuna verilen yanıtlarda sorunlar; Kent konseyleri idareye bağımlılığı nedeniyle özgürlük sorunu yaşamaktadır. Sivil toplum örgütleri kent konseyi çalışmalarına usulen katılmaktadır. Demokrasi anlayışındaki farklılıklar. Mevzuattaki yetersizlikler. Sosyal sorumluluk eksikliği. Sivil toplum örgütlerinde etkin görev alınmaması; olarak ifade edilmiştir.

Sorun kaynaklarına bakıldığında genellikle dışsal nedenlerin ifade edildiği görülecektir. Sorun saptamasında belediyenin kent konseyi ile veya kent konseyinin belediye ile kurduğu ilişkinin niteliği üzerinde bir odaklanma yoktur. İdareye bağımlılık (belediye kastediliyor) bir sorun olarak tanımlanmış olsa da peşinden “ayrı bir bütçenin olmasına gerek yok” ifadesi “idareye bağımlılığı sorun olarak görme” değerlendirmesini boşa düşürmektedir.

Bir belediyenin kendi coğrafi alanındaki kent konseyinin tüm ihtiyaçlarını karşılıyor olması tüm belediyelerin uygulamalarının da böyle olacağı sonucunu yaratmaz. Kent Konseyi Yönetmeliğinin 16. maddesi A/1 bendinde “Belediyeler kent konseylerine,

bütçelerinde ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yapar ve destek sağlar.” denmektedir. Benden sonundaki “yardım yapar, destek sağlar” ifadeleri kent konseylerinin belediyelere bağımlı hale gelmesinde en önemli sorun kaynağıdır.

Tüm deneyimler göstermiştir ki bağımlılık ilişkilerinin temelinde ekonomi yatmaktadır. Kent konseyi ile belediye arasında sorun çıktığında belediyenin yeter düzeyde “yardım yapmayabileceğini, destek sağlamayabileceğini” veya kent konseyi yürütmesinin temsil ettiği kent konseyinin ihtiyaçlarını karşılamak için “belediye yetkililerinin suyuna gitme” davranışı gösterebileceğini öngörmek mümkündür. Her iki tutum da kent konseyinin bağımsızlığı açısından ciddi sorun yaratacaktır. **Kent konseylerinin yasayla tanımlanmış; belediye gelirinin belli bir oranında ayrı bir bütçesi olmalıdır. Bu bütçenin nasıl kullanıldığı ilgili bakanlığın teftiş kurulu tarafından; bağımsız denetçi kuruluşlar tarafından, kent konseyi genel kurulunda seçilecek denetim kurulu tarafından denetlenmelidir.**

Türkiye genelinde sivil toplum örgütleri üzerinde siyasi ve idari baskıların yoğunlaştığı sır değildir. Sivil toplum örgütlerinin alanları gittikçe daralmaktadır. Üye kayıpları, faaliyetlerden geri çekilmeler, ekonomik yetmezlikler yaşanmaktadır. Yaşanan olumsuz gelişmeler sivil toplum örgütlerinin tüm mecralarda rollerinin küçülmesine neden olmaktadır. **Belediyeler ve kent konseyleri, bu gerçekliği görerek iletişim / etkileşim kanallarını çeşitlendirmelidir. Genel olarak sivil toplum alanını ve bu alanda var olma mücadelesi veren örgütleri cesaretlendirmelidir. Sorunlara yaklaşırken öncelikle kendi rollerine ve sorumluluklarına odaklanmalıdır. Mevzuatın sorunlu olan pek çok noktası vardır ancak ifade edilen sorunlar için bütünlüklü çözüm önerileri ifade edilememiştir. “Demokrasi anlayışındaki farklılıklar” ise asla bir sorun sayılmamalıdır.**

“Kent Konseyinden Belediye Meclisine görüşülüp karara bağlanması isteğiyle bir talep ulaştı mı? Ulaştı ise gündeme alınıp karara bağlandı mı? Talep ile karar uyumlu oldu mu?” sorusuna verilen yanıtlardan belediye meclislerine ulaşan kent konseyi taleplerinin meclis gündemlerine taşındığı, karara bağlandığı, uygulamaların gerçekleştiği sonucu çıkmaktadır. Her bir talep ile ilgili yaşanan süreçler örnek uygulamalar olarak değerlendirilmelidir. **Kent konseyi, taleplerini / projelerini olgunlaştırarak belediye meclisine gereğinin yapılması için gönderirken; belediye meclisi de projeleri için kent konseylerinden görüş ve değerlendirme isteyebilmelidir. Belediye, karar oturumuna kent konseyinin ilgili yetkilisini davet ederek talebin / projenin kent konseyi yetkilisi tarafından sunulmasına, ihtiyaç halinde sorulara yanıt vermesine, savunabilmesine fırsat vermelidir. Bu tür yaklaşımlar sivil toplum örgütlerinin kent yönetimine katılımını güçlendirecektir.**

Kent Konseyi Başkanları Bakımından

Kent konseyi başkanları, göreve talip olurken motivasyonlarının kaynağını “sivil toplum deneyimleri ve yaşadığı kente karşı sorumluluk duymak” olarak açıklamıştır. İki motivasyon nedeni birbirini besleyen, geliştiren özellikler taşır. Genel olarak sivil toplum örgütlerinde deneyim kazanmış olmak; rol üstlenmek; kent konseyi çalışmalarına katkı verebilmek bakımından avantaj olarak görülmelidir.

Kent konseyi başkanları genel kurul çağrı listelerinde sivil toplum sayılarını” 20, 173, 200” olarak ifade etmiştir. Kent konseyi Yönetmeliğinin “Kent Konseyi Üyeliği” başlıklı 8. Maddesinde kent konseyinin oluşumu “Kent konseyi; merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur:” ifadesiyle tarif edilmiş; “a-g” fıkralarında ise ayrıntılı olarak sıralamıştır:

- a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,
- b) Belediye başkanı veya temsilcisi,
- c) Sayısı 10’u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,
- ç) Mahalle sayısı yirmiye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30’unu geçmemek ve 20’den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri,
- d) Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,
- e) Üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci,
- f) Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,
- g) Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi.”

Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü web sitesinde (<https://www.siviltoplum.gov.tr/dernek-sayilari>) Eskişehir merkezindeki iki ilçede 1041 dernek; 19 işçi sendikası, 2 işveren sendikası, 29 kamu emekçileri sendikası kaydı ve bunlara ait telefon ve adres bilgileri bulunmaktadır. Bu sayılara yönetmelikte yer alan, yukarıda sıralanan diğer kurum ve kuruluşlar da dâhil edildiğinde genel kurul çağrı listelerinin yeterli sayılamayacağı açıktır. **Katılımcılığın ve çoğulculuğun sağlanması bakımından genel kurul çağrı listeleri zenginleştirilmelidir. Özellikle hak temelli / hak savunuculuğu yapan hiçbir sivil toplum örgütü genel kurul dışında bırakılmamalıdır. İl genelinde tek şubesi veya tek merkezi olan sivil toplum örgütleri ilçenin coğrafi sınırları dışında dahi olsa genel kurula çağrılmalıdır. Bir sivil toplum örgütünün genel kurula çağrılmasında veya çağrılmamasında öznel tercihlerin yeri olmamalıdır. Belediye Yasasında ve Kent Konseyi Yönetmeliğinde belirtilen tüzel kişilik temsilcileri doğal çağrı listesi olarak kabul edilmelidir. Genel kurullara çağrıda tüm iletişim yöntemleri kullanılmalıdır. Sivil toplum örgütlerinin özellikle tercih ettiği iletişim yöntemine öncelik verilmelidir. Genel kurula son anda gelen bir örgüt temsilcisi, örgütünün yönetim kurulu kararına atfen yetki belgesi ile gelmişse seçme ve seçilme hakkı olabilmelidir.**

Bir kent konseyi başkanının ifade ettiği gibi “Kent konseyleri genellikle kişiye göre, belediye başkanının ve / veya kent konseyi başkanını siyasi amaçlarına ve değer yargılarına göre şekilleniyor.” Bu yaklaşım tarafsızlık ve çoğulculuk anlayışına uygun değildir. Hak temelli sivil toplum örgütleri karakterleri gereği eleştirir, talep eder, lobi faaliyeti yapar, kamuoyu oluşturmaya çalışır, eylem ve etkinlik düzenler. Bu tür örgütler buldukları düzlemde diğer örgütleri ve bireyleri de hareket etmeye zorlar. Hak temelli sivil toplum örgütlerinin bu doğal özelliği bir kent için, bir kent

konseyi için avantaj sayılmalıdır. Siyasi görüş, inanç, etnik, toplumsal cinsiyet farklılıkları nedeniyle bir sivil toplum örgütünün kent konseyi dışında bırakılması en basit ifadeyle ayrımcılıktır ve kent konseyi anlayışını zedeleyen bir durumdur. Kent konseylerinde ön yargıların yeri olmamalıdır. **Kent konseyleri, özellikle hak temelli çalışmalar yapan sivil toplum örgütlerini sürecine dâhil etmeyi her zaman ertelenemez bir görev saymalıdır. Şehrin, ilçenin potansiyeline göre farklı hak kategorilerinde çalışma grupları ve / veya meclisler oluşturulmalıdır. Kent konseyi yürütmelerinde hak temelli örgütlerin temsiline özel önem verilmelidir.**

Kent konseyi üyeliğinin sınırları çok geniştir. Kent Konseyi Yönetmeliğinde geçen “ilgili dernekler ile vakıfların” ifadesi ile hangi alanda faaliyet yürüten dernek ve vakıfların kastedildiği belirsizdir. **Genel kurula katılma hakkı olan tüzel kişilikler Kent Konseyi Yönetmeliğinde tartışmaya açık olmayacak şekilde tarif edilmelidir.**

Kent konseyleri belediye başkanının sivil toplum anlayışına göre mali imkânlarla sahip olabilmektedir. Belediye başkanı sivil demokrasiye inanmıyorsa kent konseyine tanınması gereken olanakları sınırlandırabiliyor. **Kent konseylerinin kararlarında ve uygulamalarında özgür olabilmesi için yasal düzenleme ile mali yönden belediyelere bağımlı olmaktan kurtarılmalıdır.**

Kent konseyi genel sekreteri, belediye çalışanları içinden belediye başkanı tarafından atanmaktadır. Kent konseyi başkanı, yürütme kurulu üyeleri ve genel sekreteri belediye çalışanı olduğunda karar alma ve uygulama süreçlerinde kendilerini rahat ve özgür hissedememektedir. Karar ve uygulamaları belediye başkanı ile çeliştiğinde belediye çalışanı durumundaki kent konseyi başkanı, yürütme kurulu üyeleri ve genel sekreter kendini işi ile ilgili tehdit altında hissedebilmektedir. **Kent konseyi başkanı, yürütme kurulu üyeleri ve genel sekreteri o belediyenin çalışanı olmamalıdır. Kent Konseyi Yönetmeliğinde bu ifadeye yer verilmelidir.**

Yürütme kurulu genel kuruldan seçilirken; genel sekreterin belediye başkanı tarafından atanması demokratik bir uygulama değildir. Bu uygulama belediye başkanının kent konseyine müdahalesine ve denetimi altında tutmasına olanak tanıyabilir. En azından kent konseyi bileşenlerinin durumu böyle yorumlamasına sebebiyet verebilir. Demokratik temayül ve uygulama olarak genellikle seçilenler seçenlere, atanmışlar atayana karşı sorumluluk duyar. Bu anlayışın egemen olduğu bir yürütme kurulunda güvensizliğin yaşanması da mümkündür. **Kent konseyi genel sekreteri genel kurulda seçilen yürütme kurulu içinden kurul üyelerince belirlenmelidir.**

Kent konseyleri genel kurulu seçimleri, üzerinde anlaşılmış blok liste ile gerçekleşmektedir. Genellikle blok listeler oluşturulurken siyasi tercih yakınlığı gözetilmektedir. Kendini dışarda hisseden siyasi anlayışlar ve sivil toplum örgütleri genellikle dönemsel çalışmalara dâhil olmamaktadır. **Bu sorunun aşılması ve katılımcılığın güçlendirilmesi için kent konseyi genel kurullarında çoğulcu / kapsayıcı bir seçim sistemi uygulanmalıdır.**

“Kent konseyleri ve tüzel kişilik” meselesi kent konseyi başkanlarının farklı yaklaşımlar içinde olduğu bir konu olarak duruyor. Bir anlayış tüzel kişiliğin kent konseyini bir dernekten farksız hale getireceğini; kapsayıcı özelliğini

silikleştireceğini savunurken; bir diğer görüş tüzel kişiliğin özgürleştireceğini savunuyor. Salt finans destekli projeler yapma niyetiyle talep edilen bir tüzel kişilik anlayışı da mevcut. Kent konseyi tüzel kişiliğe dönüşecekse muhtemelen bir dernek veya vakıf olabilir. Yasanın tarif ettiği şekliyle bir tüzel kişiliğin uyması gereken mevzuat ile kent konseyi mevzuatı birbirinden farklıdır. Kent konseyi bir derneğe veya vâkfa dönüştüğünde günümüzde kapsadığı dernek ve vakıflarla eşdeğer bir örgüte dönüşecektir. Bu yeni durum kent konseyi algısını tamamen değiştirebilir. Kent konseyleri mevzuatında yapılacak düzenlemeler ile bağımsızlık sorunu giderilebilir; finans destekli proje yapma ve uygulama olanağı sağlanabilir.

Bir sivil toplum örgütü veya kent konseyi bir amacını gerçekleştirirken o kentin kültürel yaşamına da etki eder, katkı sağlar. Demokrasi, uzlaşma, çoğulculuk anlayışının gelişmesinde teşvik edici olur. Kent konseyleri amaçlarını gerçekleştirirken izlediği yol ve yöntemle kendi özgürlük alanlarının da sınırlarını tayin eder. Yerel yönetimlerin ve merkezi idarenin kontrol edici, baskılayıcı tutumlarını geriletme için sivil toplum örgütleri / kent konseyleri kendi kararlarını özgürce oluşturup uygulayabilmelidir. Alınan kararlarda yerel yönetimin ve / veya merkezi yönetimi temsil eden kurumların yetki alanlarına giren konular var ise bu durumda gereken girişimler yapılmalı; alınan karar özgürce müzakere edilmeli ve bir sonuca ulaştırılmalıdır.

STK Temsilcileri Bakımından

Hak temelli çalışmalar yapan sivil toplum örgütlerinin tamamına genel kurul daveti gönderilmediği; gönderilmişse de ulaşmadığı anlaşılmaktadır. Hak temelli çalışmalar yapan sivil toplum örgütleri kent konseylerinin amaçlarını gerçekleştirmede önemli katkılar sağlayabilecek yapılardır. Bu nedenle genel kurullara mutlaka çağrılmalıdır. Çağrılarının ulaşmasını sağlamak için çoklu çağrı yolları kullanılmalıdır. Yerel medya aracılığı ile çağrı, sosyal medya hesapları üzerinden çağrı, e mail adresleri üzerinden çağrı, SMS yoluyla çağrı, telefon ederek çağrı gibi tüm yöntemler devreye sokulmalıdır. Örgütlere çağrıları ne şekilde almak istedikleri sorulmalı ve her bir örgüt tercih ettiği yöntemle çağrılmalıdır.

Genel kurullara katılan örgütlerin en az yarısının genel kurullarda kendilerini ifade etmekte, görüş ve önerilerini paylaşmakta sıkıntı yaşadığı anlaşılmaktadır. Genel kurullar en üst ve en yetkili karar organlarıdır. Katılımcıların gündem etrafında söz alabilmeleri her durumda mümkün olabilmelidir. Gündemin işlenişinde en geniş zaman katılımcıların söz hakkı için ayrılmalıdır. Genel kurul için öngörülen sürenin yetersiz kaldığı düşünülüyorsa ayrılan süre uzatılmalıdır.

Genel kurullara katılan sivil toplum örgütü temsilcilerinin çoğunluğu kent konseyi yürütmesine aday olmamıştır. Yürütme seçimleri için aday listenin genel kurul öncesinde hazır edildiği; hazır edilen listenin seçilmesi için bazı çalışmaların önceden yapıldığı bu durumda başka bir listenin oluşturulması için uygun ortamın kalmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle alternatif adaylar veya aday listeleri söz konusu olamamaktadır. Seçimleri adil olmayan hiçbir kurumdan hakkaniyetli, adaletli davranması beklenemez. Liste yöntemi ile yapılan seçimler, beraberinde nispi temsil uygulanmadığında çoğunlukçudur. Çoğulculuğa izin vermez. İki liste seçime girdiğinde %50+1 alan liste seçimi kazanırken %49+9 alan liste dışarıda kalacaktır. İki'den fazla liste seçime katıldığında en çok tercih edilen listenin

genellikle daha büyük bir çoğunluğu dışarıda bırakması mümkün olacaktır. **Yürütme kurulu seçimlerde liste yöntemi tercih edilecekse yürütme kuruluna her liste aldığı oy nispetinde üye vermelidir. Bu durumda genel kurulun tamamına yakını yürütme kurulunda temsil edilmiş olacaktır. Her durumda bireysel adaylığın yolu açık tutulmalıdır.**

Görüşme yapılan sivil toplum örgütlerinin %80'i kent konseyi çalışma grupları ve / veya meclisleri için davet almadığını ifade etmiştir. Kent konseyi faaliyetlerinin merkezinde çalışma grupları ve meclisler bulunmaktadır. Kent konseyinin iki genel kurul arasında sivil toplum örgütleriyle doğrudan iletişim içinde olmalarına fırsat yaratır. Aynı zamanda çalışma grupları ve meclisler sivil toplum örgütü temsilcileri ile bireylerin buluşmasına uygun ortamlar sağlar. Gruplar ve meclisler etkinlikleri ile kente seslenme olanağı bulurlar; topluma mesaj verebilirler. **Kent konseyi yürütmeleri ziyaretler de dâhil olmak üzere sivil toplum örgütlerini grup ve meclis çalışmalarına katmak için özenli ve ikna edici çağrılar yapılmalıdır.**

Çalışma grupları ve meclisler için çağrı almadık diyen sivil toplum örgütü oranı %80 iken kent konseyi etkinliğine katılmadık diyen sivil toplum örgütü oranı %20'dir. Başka bir deyişle 10 örgütten 8'i çalışma grupları ve meclisler için davet almadık diyor; fakat buna karşılık 8 örgüt kent konseyi etkinliklerine katılıyor. Bu tablo sivil toplum örgütlerinin kent konseylerini izledikleri, ilgi alanlarında tuttukları anlamına gelir. Kentin sivil toplum düzeyi açısından olumlu bir durumdur. **Kent konseyleri bu örgütleri içerebilecek; çalışmalarının ortağı yapabilecek yöntemler geliştirmelidir.**

Yürütme kurulunun gündemleri kimi zaman ülke gündemiyle kimi zaman kentin gündemiyle kesişebilir. Bazen de yürütme kurulu, saptadığı bir sorun etrafında kent için gündem oluşturmak isteyebilir. Kent konseyi yürütmelerinde yer alan sivil toplum temsilcilerinin geldikleri örgütün amaçları nedeniyle birbirlerinden farklı gündem tercihleri olabilir. Bu kent konseylerinin yapısı gereği doğal bir durumdur. Farklı gündem tercihleri bir ayrışma sebebi olmamalıdır. Böylesi durumlarda kent için, kentte yaşayanlar için, genel kamusal çıkarlar için "öncelikli olan" üzerinden uzlaşa sağlanabilir. Nihayetinde kent konseyleri, Kent Konseyi Yönetmeliğinin 4. maddesi b bendinde belirtildiği gibi "...kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılardır." Böyle de olmak zorundadır. **Gündem tercihi tartışmalarında bireyin veya temsil ettiği sivil toplum örgütünün önceliği değil "kentin önceliği" esas olmalıdır. Kentin öncelikleri ortak dilin yaratılmasında da belirleyici olacaktır.**

Sivil toplum örgütlerinin kendi gündemleri, kararları, projeleri ve eylemleri ile bir kentin yönetim anlayışına, gündemine müdahale etmesi ve / veya katılması mümkün olabilir. Böyle bir sonuç örgütün yapısal gücüne, taraf olduğu veya eleştirdiği konuyu topluma anlatabilmesine, toplumu kendi yanında taraf edebilmesine bağlıdır. Bir kentte bir örgütün her zaman böyle bir etki göstermesi beklenebilir bir şey değildir. Kent konseyleri yapıları gereği "sivil toplum örgütleri koalisyonu" durumundadır. Bu kendi başına tek bir örgütten daha fazla gücü ve etki alanını ifade eder. Ayrıca Belediye Yasasınının 76. maddesinde geçen "Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir." ve Kent Konseyi Yönetmeliğinin "Kent Konseyinin Görevleri"

başlıklı 6. maddesinin I bendinde geçen “Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır.” ifadeleri kent konseylerinin (dolayısıyla sivil toplum örgütlerinin) o kentin yönetimine katılmalarına olanak yaratmaktadır.

Kent konseyleri Belediye Yasası ve Kent Konseyi Yönetmeliği bağlamında hem yetkili hem görevlidir. Hiçbir sivil toplum örgütünün tek başına yasa ve yönetmelikten aldığı bu nitelikte bir olanağı yoktur. Kent konseyleri kentin yönetimine katılım isteğinde olan örgütleri ilgili yasa ve yönetmeliğin sağladığı bu olanak üzerinden kent konseyi bünyesine dâhil etmeye ikna edebilir. Görüşme yapılan örgütlerin yarısının kent konseylerinin “yetki ve görevleri” hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları anlaşılmaktadır. **Kent konseyi yürütmeleri kent konseylerinin “yetki ve görevlerini” anlatmayı değişmez bir gündem olarak kabul etmelidir.**

Kent konseylerinden belediye meclisine görüşülmek ve karara bağlanmak üzere gönderilen talepler / projeler o belediyenin programı içinde yer alan bir “projeyle / işle” çakıştığında veya benzer özelliklere sahip olduğunda belediye meclislerinde ilgiyle ele alınıp karara bağlanabilmektedir. Belediyenin programında yer almıyorsa karar alma süreçlerinde veya alınan kararın taleple uyumlu olacak şekilde uygulanmasında sorunlar yaşanabilmektedir. **Kent konseyi yetkilileri belediye meclisine gönderdikleri taleplerin / projelerin her aşamasını takip etmelidir. Kent konseyi temsilcileri, taleplerin / projelerin belediye meclisinde görüşüleceği oturuma katılmada ısrarcı olmalı; taleplerini / projelerini gerekçeleriyle bizzat anlatmalıdır.**

SONUÇ

Her bireyin, her sivil toplum örgütünün yaşadığı şehir ile ilgili kararlara aktif olarak katılma, bilgi alma ve denetleme hakkı vardır. Bu bağlamda belediyelerden ve merkezi hükümetçe / bakanlıklar tarafından atanmış yetki sahibi yerel yöneticilerden beklentiler şöyle olabilir:

- **Şehirlerin coğrafi, tarihi, mimari, kültürel dokusunu / kimliğini; hakkını / hukukunu korumalı ve insan haklarına saygılı olmalıdır.**
- Hizmetlerini dil, din, inanç, mezhep, etnik köken, cinsel yönelim, kimlik ve siyasi parti ayrımı yapmaksızın tüm o şehirde yaşayanlara eşit ve adil bir şekilde sunmalıdır.
- **Şehirle ilgili stratejik planlarını, yönetim süreçlerini, bütçe harcamalarını halkın ve sivil toplum örgütlerinin katılımına, bilgisine, denetimine sunmalı; idari - mali açıdan şeffaf ve hesap verebilir olmalıdır.**
- Belli dönemlerde kentte bulunan sivil toplum örgütlerini, meslek odalarını, yazılı - görsel basını ve tüm yurttaşları faaliyetleri konusunda bilgilendirmelidir.
- **Ayrım yapmaksızın şehirdeki farklı toplumsal grupların kültürlerini devam ettirmelerini; diğer kültürlerle buluşmalarını ve kendilerini geliştirmelerini sağlayacak uygun ortamları oluşturmalıdır.**
- Yurttaşların sağlık hizmetlerine, barınma olanaklarına, toplu ulaşım, sağlıklı içme suyuna, yeşil alanlara, parklara, spor alanlarına ve sosyal - kültürel faaliyetlere erişimlerini en kolay ve en düşük maliyetle sağlamalıdır.
- **Şehri çocuk, genç, yaşlı, emekli, engelli, kadın, LGBTİ+, çevre ve hayvan dostu kent yapmakla sorumlu olmalıdır.**
- Kentsel dönüşüm projelerini yoksulları dışlamadan, yerinden etmeden, mülksüzleştirmeden; demokratik, katılımcı ve paylaşımcı bir şekilde yapmalıdır.
- **Kentte bulunan kamusal alanların, meydanların, parkların, yeşil alanların imara açılmasına, özelleştirilmesine ve ticarileştirilmesine karşı olmalıdır. Bu alanları sosyal, kültürel, sanatsal, dinlenme ve sportif amaçlı kullanıma sunmalıdır.**
- Çalışanların taşeronlaştırılmasına karşı olmalı; çalışanların örgütlerini muhatap almalı; özlük haklarını ve çalışma koşullarını iyileştirmelidir.
- **Tarım alanlarını, ormanları, su havzalarını ve bu bölgelerde yaşayan tüm canlıları tehdit eden her türlü imar düzenlemelerinden uzak durmalıdır.**

- Sürdürülebilir bir kentleşme için, yenilenebilir enerji kaynakları, bilinçli tüketim, organik ürünlerin teşviki ve çevre dostu geri dönüşüm konusunda çalışmalar yapılmalıdır.
- **Yeni istihdam olanaklarına uygun ortamların yaratılması ve yoksullukla mücadele öncelikli görevlerinden olmalıdır.**
- Hizmetlerini yoksullara ekonomik külfet getirmeden, etkin ve hızlı bir şekilde ulaştırmalıdır.
- **Kenti bir piyasa, kentte yaşayanları birer müşteri, yerel hizmetleri ise ticari bir ürün olarak görmemelidir.**

EK:

KATILIM HAKKI BAŞARI ÖYKÜSÜ

Eskişehir'e yeni bir stadyum kazandırılması; gayrimenkulleri Gençlik ve Spor Bakanlığına ait olan eski stadyum yerinin ne amaçla değerlendirileceği 2010 yılından itibaren öncelikle Eskişehir'in örgütlü kesimlerinin; genel olarak halkın gündemini farklı düzeylerde işgal etti. Özellikle bazı siyasi partiler, yerel yönetimler ve STK'lar konuya ilişkin görüş ve değerlendirmelerini zaman zaman Eskişehir kamuoyu ile paylaştı. Yeni stadyum yerinin kesinleşmesi ve inşaatına başlanması nedeniyle bu kez tartışmalar "eski stadyum yerinin nasıl değerlendirileceği" konusunda derinleşti.

Tam da bu dönemde "Eskişehir Kent Konseyi, Eskişehir Sivil Yerel Oluşum ve Eskişehir Küçük Millet Meclisi" bileşeni olan sivil toplum kuruluşlarının önemli bir bölümü 'Eskişehir'e sahip çıkma' anlayışı etrafında bir araya geldi. İlk etapta bir araya gelen STK temsilcileri aralarında yaptıkları bir dizi görüşme sonucunda Eskişehir'deki tüm 'dernek, sendika, meslek odası, vakıf, platform ve siyasi parti temsilcileri' ile bir toplantı yapma kararı aldı.

Toplantı çağrısı tüm iletişim kanalları kullanılarak ve ayrıca "hiçbir kurumu dışarıda bırakmamak adına" basın açıklaması ile yapıldı. 22 Mayıs 2013 tarihinde yapılan basın açıklaması Atatürk Stadyumu önünde bir grup STK temsilcisinin katılımı ile gerçekleşti; çağrı metni, Eskişehir Kent Konseyi Başkanı Nadir Suğur tarafından okundu.

Çağrısı yapılan toplantı 24 Mayıs 2013 tarihinde gerçekleşti. Toplantıda amaç “**tüm kesimlerin fikrinin alınmasına ve ortak bir iradenin açığa çıkartılmasına hizmet etmek**” olarak ifade edildi. Toplantı salonunu dolduran STK temsilcileri yeni stadyumun inşasının tamamlanması sonrasında yıkılacak olan stadyumun yerine “kent meydanı / yeşil alan” yapılması fikrinde uzlaştı. Ayrıca stadyumun yerinin yapılaşmaya / ranta açılması anlayışı ve girişimlerine karşı mücadele kararı aldı. O toplantıda STK’lar bir platform tanımlaması da yaptı; böylece **Eskişehir’e Sahip Çıkıyoruz Platformu** doğmuş oldu.

O süreçte Hükümet yetkilileri, valilik ve bazı partiler yıkılacak stadyumun yerinin yapılaşmaya açılması fikrindeydiler. TBMM’de 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2010 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinin 17. 11. 2011 tarihli görüşme tutanaklarında yer aldığı üzere **Eskişehir Milletvekili Kazım Kurt konuşmasının bir bölümünde Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç’a hitaben şöyle diyordu:**

“Ayrıca, Eskişehir kamuoyundaki tartışmalarda, mevcut stadyumun yerinde değerlendirilmesinin daha yararlı olacağı gibi bir kanaat oluştu, oluşmakta, bu konuda da ortak bir çalışma içinde olunması muhtemelen daha yararlı olacaktır, ama hem sizin yazılı sorumuza verdiğiniz yanıtta hem bugünkü konuşmalarınızdan TOKİ’yle bir uzlaşma ve anlaşmayla bu bölgenin muhtemelen ranta açılması ihtimali söz konusu olacak. Bu Eskişehirliyi yıpratacaktır, incitecektir, çünkü TOKİ Eskişehir’den çok ciddi paralar kazandı, bir stadyum yapma işini de bedeli karşılığı yapmasın, başka bir formül bulalım diye değerlendiriyorum, ama tam anlamıyla bir gelişme de hissedemiyorum, çünkü sunumunuzun 13’üncü sayfadan 15’inci sayfaya kadar olan bölümlerinde, Eskişehir’le ilgili bir ayrıntı söz konusu değil, bunu da eğer gerçekleştireceksek, birlikte yapma konusunda bizim hazır olduğumuzu iletmek istiyorum.”

Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç, Eskişehir Milletvekili Kazım Kurt’un ifadeleri üzerine devamla şunları söylüyordu:

“ Kazım Kurt, Eskişehir Milletvekilimizin Eskişehir Stadyumu ile alakalı sorusu oldu. Hemen ifade edeyim. Değerli arkadaşlar, bütçemizi görüyorsunuz, bizim bütün bütçemizle Türkiye’de beş altı tane stadyum yapabilmek mümkün. Türkiye’de mevcut bütün stadyumların gayrimenkulleri Gençlik ve Spor Bakanlığına ait, dolayısıyla eğer biz bu stadyumları çağdaş, modern, ısıtılabilir, soğutulabilir mekânlar hâline getireceksek kendi gayrimenkullerimi kullanma müsaadesini bana terk etmeniz lazım. Yani Eskişehir’deki stadyumun yerini kullanmaksızın Eskişehir’i istenen standartta bir stadyuma kavuşturabilmemiz mümkün değil. O nedenle dedim ki, Samsun’daki model neyse Eskişehir’deki model de aynısı olacak. Benim ilimdeki stadyum da kırk beş yıllık, o da yenilenecek, onun da yerini TOKİ’ye vereceğiz, şehir içindeki bu arsalar Toplu Konut İdaresi tarafından değerlendirilecek çünkü yapmayı taahhüt ettiğimiz stadyumların yaklaşık maliyet tutarı -eski parayla 1,5 katrilyon- 1,5 milyar TL. Mevcut arsaları değerlendirmeden bu millî serveti buralarda kullanmamız mümkün değil. Bunu ben ifade etmek istiyorum.”

26 Mayıs 2013 tarihinde Eskişehir Kent Konseyi'nin organizasyonunda "Kent Stadyumunu Tartışıyor" temasıyla bir toplantı gerçekleştirildi. Geniş katılımlı bu toplantıda çok sayıda STK temsilcisi, yurttaş, gazeteci görüşlerini paylaştı. Bölgenin ranta açılmaması, TOKİ'nin Eskişehir'den kazandıkları yerine talepsiz stadyum yapması, yıkılacak stadyumun kent meydanı ve yeşil alan olarak değerlendirilmesi görüşü ağırlık kazandı.

ESKİŞEHİR'DE GEZİ PARKI EYLEMLERİ DEVAM EDİYOR

İHA ESKİŞEHİR / 04 Haziran 2013 Salı - 09:09

Eskişehir'de, Taksim Gezi Parkı olaylarının protesto gösterileri binlerce kişinin katılımıyla devam etti. Espark Alışveriş Merkezi (AVM) önünde toplanan binlerce kişi, sloganlar atarak kent merkezinde bulunan ve yıkılarak yerine alışveriş merkezi yapılması planlanan Atatürk Stadyumu önüne yürüdü. Burada caddeyi tamamen trafiğe kapatan kalabalık, kısa süreli oturma eylemi yaptı. Stat önünde grup adına konuşan Eskişehir'e Sahip Çıkıyoruz Platformu Üyesi Nurettin Aldemir, Eskişehir Stadyumu'nun AVM'lere rant olmasına karşı olduklarını söyledi.

ON BİNLERCE ESKİŞEHİRLİ STADYUMA SAHİP ÇIKTI

Eylem Lodos / Evrensel / 04 Haziran 2013 Salı

On binlerce Eskişehirli yıkılarak yerine alışveriş merkezi (AVM) yapılmak istenen Atatürk Stadyumuna sahip çıktı. Herhangi bir olayın yaşanmadığı 4. günde on binlerce Eskişehirli sokağa indi. Eskişehir'deki Gezi Parkı eylemleri adeta yerel bir direnişe dönüştü. Taksim Gezi Parkı'nda yaşanan olayların protesto edildiği eylemlerin dördüncü gününde, Eskişehirliiler yine Espark AVM önünde toplandı. Eskişehirliilere Akademik Odalar Birliği, Tepebaşı Belediye Başkanı Ahmet Ataç ve sendikalar da destek verdi. ESPARK önüne serbest kürsü kurulurken, Eskişehirliiler bu kürsüden neden sokaklarda olduklarını anlattı ve yaşanan olaylara tepki gösterdi.

Eskişehirliiler daha sonra yıkılacak olan Atatürk Stadyumu'nun önüne yürüdü. Yürüyüş boyunca sık sık "Hükümet İstifa" ve "AKP elini stadyumdan çek" sloganları atan kitleye çevredeki binalarda yaşayanlar da pencere ve balkonlara çıkarak kitleye destek verdi. Yıkılacak stadyumun yerine AVM yapılmasını istemeyen Eskişehirliiler, hükümeti uyardı. Eyleme mahallelerden toplanarak stadyum önüne gelen binlerce Eskişehirli de destek verdi. Stadyum önünde oturma eylemi yapan kitle, burada basın açıklaması yaptı. Kitle adına basın açıklaması yapan Nurettin Aldemir, stadyumun yerine AVM yapılmasını istemediklerini söyledi. Aldemir, Stadyum yerine yeşil alan / kent meydanı yapılmasını istedi.

ESKİŞEHİR'DE TAKSİM'E DESTEK EYLEMLERİ SÜRÜYOR

Star Haber / 2013-06-04 09:06:09

Eskişehir'de, Taksim Gezi Parkı olaylarının protesto gösterileri binlerce kişinin katılımıyla devam etti. Espark Alışveriş Merkezi (AVM) önünde toplanan binlerce kişi, sloganlar atarak kent merkezinde bulunan ve yıkılarak yerine alışveriş merkezi yapılması planlanan Atatürk Stadyumu önüne yürüdü. Burada caddeyi tamamen trafiğe kapatan kalabalık, kısa süreli oturma eylemi yaptı. Stat önünde grup adına konuşan Eskişehir'e Sahip Çıkıyoruz Platformu Üyesi Nurettin Aldemir, Eskişehir Stadyumu'nun yapılaşmaya ve ranta açılmasını istemediklerini belirtti.

MEYDAN GARANTİSİ

Eskişehir'in örgütlü sivil toplum gücü ve binlerce Eskişehirlinin eylemli olarak stadyum konusunda taraf olması; yıkılacak olan stadyumun yerine kent meydanı /

yeşil alan yapılması isteğindeki ısrarı nihayet karşılık bulmuştu. Hükümet tarafındaki ilk karar değişikliği sinyali AKP'li Odunpazarı Belediye Başkanı Burhan Sakallı'dan geldi. 2 Eylül gazetesinin 20 Haziran 2013 tarihli haberine bu gelişme Meydan Garantisi başlığıyla yansdı. Haberden bir bölüm şöyle:

“Eskişehirspor Müzesi açılışında konuşan Odunpazarı Belediye Başkanı Burhan Sakallı, Atatürk Stadyumu alanının nasıl değerlendirileceği konusunda, “Stadyum alanı kesinlikle ve tamamen meydan olacak. Eskişehir Meydanı olacak. Sadece meydan, sadece meydan, sadece meydan olacak. Eskişehirliyle yakışan bir meydan olacak. Ne imara açılacak, ne rant sağlanacak, ne de binalar yükselecek. Orası bir stadyum, hatıralar ve öyküleriyle, dostluklarla olsa olsa bir yeşil alan, olsa olsa bir kent meydanı olacak. Dünyanın en güzel meydanı olacak” dedi.

Sakallı'nın bu konuşması büyük dikkat çekerken, Sakallı aynı sözlerini twitter'da da mesaj olarak yayınladı. Sakallı twitter üzerinden Vilayet Fidanlığının da sorulması üzerine cevap olarak “Vilayet Fidanlığı yeşil alandır ve yeşil alan olarak kalmaya devam edecektir. Betona ve betonlaşmaya feda edeceğimiz bir metrekare yeşil alanımız yoktur” diye yazdı.

Odunpazarı Belediye Başkanından gelen güçlü sinyal Eskişehir Valiliğinin de tutumunun değişmesine neden oldu. Valilik 2013 Eylül ayının ilk günlerinde bir kamuoyu araştırması başlattı. Araştırma anketinde “Eskişehir'de mevcut stadyumun yıkılarak yerine Kent Meydanı kurulması planlanmaktadır. Kent Meydanının yapısı ve özellikleri siz değerli Eskişehirliyle görüşleri doğrultusunda belirlenecektir. Aşağıdaki sorulara vereceğiniz cevaplar Eskişehir Kent Meydanı Projesi'nin başarılı olması bakımından önem arz etmektedir. Tabiatıyla, bir kent meydanında aşağıdaki sorularda bulunan alanların tamamının yer alması mümkün olmayabilir, ancak bu alanlara formda hatırlatma amacıyla yer verilmiştir. Sizler aşağıda belirtilen alanları seçebileceğiniz gibi bunların tamamen dışında farklı alanlara da görüşlerinizde yer verebilirsiniz. Değerli görüşlerinize katkı sağlaması amacıyla kısa bilgi notu hazırlanmıştır” denildi.

Valilik anket süreci sonrasında 25 Ekim 2013 tarihinde konuya ilişkin bir çalıştay gerçekleştirdi. Valilik anket soruları süreci örgütleyen Eskişehir'e Sahip Çıkıyoruz Platformu temsilcilerine ve bileşen sivil toplum örgütlerine ulaştırılmadığı gibi; platform ve bileşen örgütler çalıştaya da davet etmedi. Valilik düzenlediği çalıştaya sadece ankete katılan kurumları çağırıldı. Platform gelişmeler üzerine bir basın açıklaması ile Valiliğin tutumunu eleştirdi ve bazı sorular yöneltti. Açıklama şöyle:

“Değerli Basın Mensupları, Sevgili Eskişehirliyle,

2013 Haziran ayında Eskişehir'in gündeminde olan sorunların çözümüne yönelik olarak, kentin hak ve hukukunun korunması, hesap sorma, hesap verme, demokratik katılım ve ortak akıl oluşturmak amacıyla **Eskişehir'e Sahip Çıkıyoruz Platformu** oluşturulmuştur. **Eskişehir'e Sahip Çıkıyoruz Platformu** çok sayıda sivil toplum kuruluşlarını bünyesinde bulunduran Eskişehir Kent Konseyi, Eskişehir Sivil yerel oluşum (ESYO) ve Eskişehir Küçük Millet Meclisi (EkMM) bileşenlerinden oluşmaktadır.

Değerli basın mensupları,

Bilindiği üzere TOKİ Sazova’da yapılacak yeni stadyumun karşılığında mevcut stadyumun bulunduğu 54 bin metrekarelik alanın tamamını işyeri ve konut alanı olarak talep etmiş, Eskişehir’deki sivil toplum kuruluşları, yerel basın ve kamuoyundan gelen tepkiler sonucu TOKİ bu projesinden vaz geçmiş ve sonrasında iktidar tarafından ilgili alanın **kent meydanı** olacağı sözü verilmiştir. Bu sözler verildikten sonra kent meydanı ile ilgili süreç Valilik tarafından yürütülmeye başlanmış, Valilik konu ile ilgili anketler yaptırmış ve **kent meydanı** ile ilgili bir çalıştay düzenlenmiştir.

Şimdi buradan soruyoruz:

- Çalıştaya başta Eskişehir’e Sahip Çıkıyoruz Platformu olmak üzere toplumun çeşitli kesimlerini temsil eden sivil toplum kuruluşları neden çağrılmamıştır?
- Bu anket iki üniversitesi olan Eskişehir’deki Anadolu ve Osmangazi üniversitelerine neden ücretsiz olarak yaptırılmamıştır?
- Anket kimlere, kaç liraya yaptırılmıştır?
- **Kent meydanı** olacak olan bu bölge Eskişehirliilerin ortak kamusal alanıdır. Buraya nasıl bir **kent meydanı** yapılacağına Valilik değil tüm Eskişehirliiler karar vermelidir.
- Mevcut stadyumun bulunduğu alanın mülkiyet sorunu en kısa sürede çözümlenmelidir. TOKİ **kent meydanı** olacak olan bu alan ile ilgili her türlü ticari, konut ve benzeri taleplerinden vaz geçtiğini yazılı bir protokolle yerel yönetimlere bildirmeli ve bu alanın **kent meydanı** olması ile ilgili imar düzenlemesi büyükşehir belediye meclisi tarafından bir an önce karara bağlanmalıdır.

Eskişehir’e Sahip Çıkıyoruz Platformu olarak diyoruz ki;

Kamusal alanlar devletin değil, kamunun yani halkın ortak alanlarıdır. Valilik kendi resmi meydanını yapar gibi, kamusal bir alana “**kent meydanı**” yapma hakkına sahip değildir. **Kent meydanı** ile ilgili çalışmalarını Valilik değil, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve meslek odalarının ortaklaşa oluşturacağı bir platform yapılmalıdır. Saygılarımızla”

Sonuç itibariyle sivil toplumun direnci ile Eskişehir Atatürk Stadyumunun yerine ne yapılacağı konusunda taraflarca zımnen de olsa bir uzlaşma sağlanmış oldu. Bu arada yine yapılaşmaya açılacağı söylentileri olan Vilayet Fidanlığı ile ilgili de tartışmalı bir sürece girilmeden yeşil alan olarak kalmaya devam edeceği yönünde sözlü teminatlar alındı. Sürece önderlik eden sivil toplum örgütleri elde ettiği başarı ve kamuoyu desteği ile çalışmalarını bir kent protokolüne yöneltti. Eskişehir’e Sahip Çıkıyoruz Platformu 15 Aralık 2013 tarihinde “**Eskişehir Kent Protokolü Sivil Toplum Kuruluşları Buluşması**”nı gerçekleştirdi. Bu toplantıda bir kez daha platform tanıtımı yapıldı. Platform katılımcılara şöyle anlatıldı:

“Tüm siyasi kesimlere eşit mesafede olan yerel, sivil bir oluşumdur. Platformun amacı merkezi hükümetin ya da yerel yönetimlerin kent yaşamını etkileyen proje ve uygulamalarıyla ilgili sivil toplumun görüşlerini demokratik bir şekilde ortaya koymaktır. Kentimizin geleceği adına en doğru kararların alınmasına katkıda bulunmaktadır.” Buluşmada aşağıdaki başlıklarda bir sunum gerçekleştirildi ve üzerine tartışmalar yürütüldü.

Kent Protokolü Nedir?

- Daha iyi ve yaşanabilir bir kent
- Nasıl bir yerel yönetim?
- Sürdürülebilir bir şehirleşme; konularında kenti yönetenler ile kentte yaşayan tüm paydaşların karşılıklı olarak anlaştıkları ortak bir kentsel-yurttaşlık sözleşmesidir.

Kent Protokolü Başka Yerlerde de Var mı?

1980 yılında ilk önce Avrupa Konseyi tarafından bu tür çalışmalar başlatılmıştır. Türkiye’de genel seçimlerde ‘milletvekilleri takip komitesi’ ve yerel düzeyde birçok şehirde çeşitli STK platformları bir araya gelerek bildiri, deklarasyon, adaylara çağrı, basın açıklaması şeklinde yaygınlaşmaya başlayan bir oluşum vardır.

Neden Kent Protokolü?

- Kent hakkı /demokratik katılım
- Şeffaflık, hesap sorma ve hesap verme
- Ayrımsız, ayrıcalıksız bir sosyal belediyeçilik
- Katılımcı bütçe
- İnsan ve çevre odaklı sürdürülebilir kentleşme
- İnsan haklarına saygılı (beslenme, barınma, sağlık, ulaşım, kültürlerarası kaynaşma, vb.)

Gençlerin, yaşlıların, çocukların, işçilerin, işsizlerin, memurların, engellilerin, kadınların, emeklilerin, kentlilerin, köylülerin, göçmenlerin, örgütlülerin, örgütsüzlerin ve bilcümle kentte yaşayan herkesin taleplerini dile getiren demokratik ve sivil kentsel-yurttaşlık sözleşmesini hayata geçirmek için protokol gereklidir.

Kent Protokolü neleri içermelidir?

- Bilgilenme hakkı,
- Katılma hakkı,
- Başvuru hakkı
- Çevre hakkı,
- Eşit ve ödenebilir düzeyde toplu ulaşım hakkı
- Kent kimliğinin korunması hakkı,
- Kamusal alanların ticarileştirilmemesi hakkı,
- Engelli, çocuk, kadın (toplumsal cinsiyet eşitliği) dostu kent hakkı,
- Sağlıklı, içilebilir, ödenebilir düzeyde temiz su hakkı,
- Yaya hakkı,
- Farklı kültürleri buluşturma, yaşatma ve koruma hakkı,
- Tarihi ve kültürel mirasın korunması hakkı,
- Barınma hakkı (rantsal değil katılımcı, sosyal kentsel dönüşüm hakkı
- Kentsel gelişim ile ilgili tüm projelerde, meslek odalarının, STK’ların, uzman kişilerin, üniversitelerin görüşlerinin alınmasını talep etme hakkı.
- Yerel yöneticilerin Eskişehir kamuoyunu, STK’ları, basını ve kentte yaşayan herkesi belli periyotlarla bilgilendirme, fikir alma ve müzakere etmelerini talep etme hakkı.

Sonuç olarak...

Kent hakkı kentlerimizin geleceğini hep birlikte demokratik olarak inşa etmenin en haklı yoludur. STK'lar bu haklı konuda güç birliği yapabilir. Bizler ortak bir protokol metni hazırlayarak bunu başarabiliriz. Eskişehirliilerin bu şehirde hakkı vardır. **ESKİŞEHİRLİ HAK'LIDIR.**

Eskişehir Kent Protokolü Sivil Toplum Kuruluşları Buluşması"nda yürütölen tartışmalar ve öneriler üzerinden platform yürütmesine Eskişehir Sözleşmesi taslağı hazırlama ödevi verilmiştir. Eskişehir sivil toplum örgütlerinin oluşturduğu 'Eskişehir'e Sahip Çıkıyoruz Platformu geniş katılımlı iki STK toplantısı sonunda Eskişehir Sözleşmesi'ni hazırlamıştır.

ESKİŞEHİR SÖZLEŞMESİ

Her Eskişehirlinin yaşadığı şehir ile ilgili kararlara aktif olarak katılma, bilgi alma ve denetleme hakkı vardır.

Yerel yönetimler belediye hizmetlerini dil, din, inanç, mezhep, etnik köken, cinsel yönelim, kimlik ve siyasi parti ayrımı yapmaksızın tüm Eskişehirliyle eşit ve adil bir şekilde sunmakla sorumludur.

Yerel yönetimler şehirle ilgili stratejik planlarını, yönetim süreçlerini, bütçe harcamalarını halkın ve sivil toplum örgütlerinin katılımına, bilgisine, denetimine sunmalı; idari - mali açıdan şeffaf ve hesap verebilir olmalıdır.

Yerel yönetimler belli dönemlerde kentte bulunan sivil toplum örgütlerini, meslek odalarını, yazılı - görsel basın ve tüm yurttaşları belediye faaliyetleri konusunda bilgilendirmelidir.

Yerel yönetimler Eskişehir'in tarihi, mimari ve kültürel kimliğini korumalıdır.

Yerel yönetimler ayrım yapmaksızın Eskişehir'deki farklı toplumsal grupların kültürlerini devam ettirmelerini; diğer kültürlerle buluşmalarını ve kendilerini geliştirmelerini sağlayacak uygun ortamları oluşturmalıdır.

Yerel yönetimler tüm Eskişehirliyle sağlık hizmetlerine, barınma imkânlarına, toplu ulaşımına, sağlıklı içme suyuna, yeşil alanlara, parklara, spor alanlarına ve sosyal - kültürel faaliyetlere erişimlerini en kolay ve en düşük maliyetle sağlamalıdır.

Yerel yönetimler Eskişehir'deki trafik sorununa bilimsel olarak yaklaşmalı ve kent içi trafik sorununu toplu ulaşım odaklı olarak çözüme kavuşturmalıdır.

Yerel yönetimler Eskişehir'i çocuk, genç, yaşlı, emekli, engelli, kadın, LGBTİ+, çevre ve hayvan dostu kent yapmakla sorumludur.

Yerel yönetimler her türlü afet riskine karşı Eskişehir afet planını hazırlamalıdır.

Kentsel dönüşüm projeleri yoksulları dışlamadan, onları yerinden etmeden, mülksüzleştirmeden; demokratik, katılımcı ve paylaşımcı bir şekilde yapılmalıdır.

Yerel yönetimler kentte bulunan kamusal alanların, meydanların, parkların, yeşil alanların imara açılmasına, özelleştirilmesine ve ticarileştirilmesine karşı olmalıdır. Yerel yönetimler tüm bu alanları Eskişehirliyle sosyal, kültürel, sanatsal, dinlenme ve sportif amaçlı kullanımına sunmalıdır.

Yerel yönetimler belediyelerde ve yan kuruluşlarında çalışanların taşeronlaştırılmasına karşı olmalı; örgütlerini muhatap almalı; özlük haklarını ve çalışma koşullarını iyileştirmelidir.

Yerel yönetimler tarım alanlarını, ormanları, su havzalarını ve bu bölgelerde yaşayan tüm canlıları tehdit eden her türlü imar düzenlemelerinden uzak durmalı; Eskişehir'i ve çevresini korumalıdır.

Yerel yönetimler sürdürülebilir bir kentleşme için, yenilenebilir enerji kaynakları, bilinçli tüketim, organik ürünlerin teşviki ve çevre dostu geri dönüşüm konusunda çalışmalar yapmalıdır.

Yeni istihdam imkânlarına uygun ortamların yaratılması ve yoksullukla mücadele yerel yönetimlerin öncelikli görevlerinden olmalıdır.

Yerel yönetimler belediye hizmetlerini yoksullara ekonomik külfet getirmeden, etkin ve hızlı bir şekilde ulaştırmalıdır.

Yerel yönetimler kenti bir piyasa, kentte yaşayanları birer müşteri, yerel hizmetleri ise ticari bir ürün olarak görmemeli, sosyal belediyecilik anlayışına uygun bir şekilde hareket etmelidir.

Yerel yönetimler mevcut stadyumun yerinde ve vilayet fidanlığında hiçbir şekilde ticaret ve konut amaçlı imar düzenlemeleri yapmamalı ve bu bölgelerde yapılaşmaya izin vermemelidir. Mevcut stadyumun yeri kent meydanı, vilayet fidanlığı ise yeşil alan olarak tüm Eskişehirliilerin kullanımına sunulmalıdır.

Yerel yönetimler kentin hakkını - hukukunu korumalı ve insan haklarına saygılı olmalıdır.

ESKİŞEHİR'E SAHİP ÇIKIYORUZ PLATFORMU

Yaklaşan 30 Mart 2014 yerel seçimleri öncesine gelen günlerde Eskişehir Sözleşmesi çoğaltılarak kurulan stantlarda Eskişehir halkına; ayrıca sivil toplum temsilcilerine, siyasi parti yöneticilerine, belediye başkanlarına ve belediye başkan adaylarına iletilmiştir. Eskişehir Sözleşmesi, yerel yönetim adaylarının bilgisine ve ilgisine sunulurken Eskişehir Sözleşmesi anlayışına davet edilmiş; Eskişehir Sözleşmesi anlayışı ile yerel yönetimlerin kararları ve uygulamalarının **Eskişehir'e Sahip Çıkıyoruz Platformu** tarafından izleneceği belirtilmiştir.

